

Heli Korpela

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Monialainen ja yhteensovittava johtaminen
Sairaanhoidaja YAMK
Opinnäytetyö, 2024

OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA MONINAISUUDEN HUOMIOIMISESTA YAMK-KOULUTUKSESSA

TIIVISTELMÄ

Heli Korpela

Opiskelijoiden kokemuksia moninaisuuden huomioimisesta YAMK-koulutuksessa, 70 sivua, 3 liitettä

Kevät 2024

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysalan ylempi ammattikorkeakoulututkinto

Sairaanhoitaja YAMK

Monialainen ja yhteensovittava johtaminen

Opinnäytetyön tarkoituksena oli toteuttaa kyselytutkimus opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisesta syksyllä 2023. Ihmisen ominaisuudet ja identiteettiin kuuluvat yksilölliset erot ovat moninaisuutta. Tutkimuksen tavoitteena oli saada tietoa siitä, miten moninaisuutta hyödynnettiin opiskelijoiden eduksi, mitä haasteita heidän moninaisuutensa heille tuotti, ja millaista tukea he olivat saaneet. Tutkimuksen perusjoukkona toimi Diakonia-ammattikorkeakoulun eli Diakin suomenkieliset ylemmän ammattikorkeakoulun opiskelijat (n=76), joilla opintoja oli takana yksi lukuvuosi. Moninaisuuskysely oli määrällinen kyselytutkimus, joka sisälsi myös avoimia kysymyksiä. Tiedonkeruussa hyödynnettiin kokonaisotantaa.

Tutkimustulosten perusteella Diakin ylemmän AMK:n opiskelijat kokivat, että heidän moninaisuutensa otettiin Diakissa huomioon hyvin, ja opiskelijoiden yksilölliset ominaisuudet otettiin huomioon hyvin tai vaihtelevasti. Opiskelijat tunsivat oppimistyyliinsä ja olivat motivoituneita aloittaessaan opinnot. Suurimmalle osalle etäopiskelu oli toimivaa ja omalle elämäntilanteelle sopivaa. Opiskelutahti oli edennyt valtaosalla suunnitelmien mukaisesti, ja opiskelijat pääsivät dialogiin opettajien kanssa. Oppimistehtävien tyyli oli opiskelijoille pääosin sopiva, mutta osa opiskelijoista koki tehtävienantojen ohjeistukset epäselviksi. Opiskelijat pitivät pari- ja ryhmätöitä sekä opiskelijakollegoilta saatua vertaistukea tärkeänä.

Valtaosa opiskelijoista teki töitä opintojen ohella. Opiskelijat kokivat töiden ja opintojen yhteensovittamisen useimmiten kuormittavana. Opiskelijat saivat opintoihin liittyvissä haasteissa tukea työnantajalta, opettajilta, opiskelijakollegoilta ja perheeltä. Opiskelijat pääsivät palautumaan lähinnä viikonloppuisin. Palautumisen keinoja olivat pääsääntöisesti perhe, läheiset, ulkoilu ja liikunta.

Entistä selkeämmät oppimisalustat ja opettajien tehtävänannot ovat tärkeitä. Kyselyn tuloksissa esille tulleiden haasteiden perusteella opiskelijan moninaisuuden huomioimisen kehittämistyölle on Diak Helsingissä edelleenkin tarvetta.

Asiasanat: moninaisuus, osallisuus, yksilöllisyys, sosiaaliset suhteet, oma jaksaminen, opiskelu.

ABSTRACT

Heli Korpela

Taking students' diversity into account. 70 pages, 3 appendices

Spring 2024

Diaconia University of Applied Sciences

Master of Social Services and Health Care

Master of Health Care

Interdisciplinary and Collaborative Leadership

The purpose of the thesis was to carry out a survey on the consideration of students' diversity in the fall of 2023. Human characteristics and the individual differences that belong to identity are diversity. The aim of the study was to obtain information on how diversity was utilized to the students' advantage, what challenges their diversity brought them, and what kind of support they had received. The basic population of the study was the Finnish-speaking students of Diaconia University of Applied Sciences (Diak) (n=76), who had completed one academic year of studies. The diversity survey was a quantitative survey that also included open questions. In data collection, overall sampling was used.

Based on the research results, the students of Diak felt that their diversity was well considered at Diak, and the students' individual characteristics were considered well or to varying degrees. The students knew their learning style and were motivated when they started their studies. For most of them, distance learning was functional and suitable for their life situation. The study pace had progressed for the most part according to plans, and the students were able to dialogue with the teachers. The style of the learning tasks was suitable for most of the students, but some felt that the instructions for the assignments were unclear. The students considered pair and group work - as well as the peer support received from fellow students - to be important.

The majority of students worked alongside their studies, and they found the coordination of work and studies to be burdensome most of the time. The students received support from their employer, teachers, fellow students, and family in challenges, which were related to their studies. The students were able to recover mostly on weekends. The means of recovery were mainly family, loved ones, outdoor activities, and exercise.

Clearer learning platforms and teacher assignments are important. Based on the challenges raised in the results of the survey, there is still a need for the development work of taking student diversity into account in Diak Helsinki.

Key words: diversity, inclusion, individuality, social relations, self-sufficiency, studying.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	6
2 MONINAISUUDEN JA OSALLISUUDEN KÄSITTEISTÄ.....	7
2.1 Moninaisuuden merkitys ja rakentuminen	7
2.2 Osallisuuden ilmeneminen eri ympäristöissä	8
3 OPISKELIJAN MONINAISUUS JA OSALLISUUS	10
3.1 Opiskelijan moninaiset piirteet	10
3.2 Verkostoituminen ja ihmissuhteet	11
4 VERKKOVÄLITTEINEN JA JOUSTAVA OPPIMINEN	12
4.1 Etäopintojen vaikutuksia	12
4.2 Työssäkäyvä opiskelija	14
4.3 Opiskelukyvyn tukeminen	15
5 OPPILAITOS MONINAISEN OPISKELIJAN TUKENA	16
5.1 Korkeakoulun strategia ja palvelulupaus.....	16
5.2 Opiskelijan palvelupolku Diakissa	17
6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET.....	18
7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	19
7.1 Opinnäytetyöprosessin aikataulu ja kulku	19
7.2 Tutkimusympäristö ja työelämäkumppani	20
7.3 Tutkimusmenetelmä.....	20
7.4 Kyselyn suunnittelu	21
7.5 Aineiston keruu	24
7.6 Aineiston analysointi	25
8 TULOKSET	28
8.1 Opiskelijoiden lähtökohdat	28
8.2 Opiskelijoiden sosiaaliset suhteet	29
8.3 Opiskelijoiden oma jaksaminen.....	31
8.4 Opiskeluun liittyvät kysymykset.....	35

9 JOHTOPÄÄTÖKSET	43
10 EETTISET NÄKÖKULMAT JA LUOTETTAVUUS	45
10.1 Eettiset näkökulmat.....	45
10.2 Opinnäytetyön luotettavuus.....	48
11 POHDINTA	50
Liite 1. Saatekirje 1	67
Liite 2. Saatekirje 2	68
Liite 3. Kyselytutkimus	69

1 JOHDANTO

Korkeakouluissa tulisi tarjota kaikille opiskelijoille yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskella siten, että heidän monenlaiset elämäntilanteensa ja yksilölliset tarpeensa otetaan huomioon. Opiskelijoilla on oikeus saada ohjausta ja tukea, jotta he voisivat menestyä opinnoissaan. (Huuhka 2018, s. 29.) Moninaisuutta huomioidessa ihmisen persoonallisuuteen kuuluvia eroja kunnioitetaan myönteisessä ja turvallisessa ilmapiirissä. Yhteiskunnallisen moninaisuuden lähtökohtana on ajatus erilaisista yksilöistä ja yhteisöistä, jotka kunnioittavat toistensa erilaisuutta. (Kulttuuria kaikille, 2024).

Maahanmuutto, taloudelliset muutosprosessit ja yhteiskunnan moniluokkaistuminen ovat esimerkkejä moninaisuudesta. Ne heijastuvat koulutusjärjestelmiin ja työelämän polarisoitumiseen, kuten uusien sukupolvien uudet toimintamallit ja digitalisoituminenkin. Nämä tuovat mukanaan haasteita niin globaalilla kuin valtakunnallisellakin tasolla. (Timonen 2015, s. 17.) Moninaisuus arkielämässä voi näkyä rinnakkaiselona ja erilaisuuden hyväksymisenä, sekä sen arvostamisena ja kunnioittamisena. Näillä on kohentava vaikutus vähemmistössä olevien asemaa kohtaan. Moninaisuuskeskusteluun kuuluu myös monikulttuurisuuden teemat ja tasa-arvo, yksilön sukupuoli(kokemus) ja perheellisyys. (Murto, 2018; Nyyti 2018, s. 1, 6–8). Moninaisuuskehitys johtaa siihen, että yhdessä työskentely erilaisten ihmisten kanssa on mahdollista. (Jaatinen, 2015, s. 25–26, 40.)

Moninaisuuden käsite on yksi Diakonia-ammattikorkeakoulun eli Diakin strategian osa-alueista. Oppilaitos pyrkii muun muassa vastuulliseen vaikuttamiseen, edistämään arvoillaan osallisuutta, ja huomioimaan moninaisuutta niin yksilöllisenä kuin yhteiskunnallisenakin ilmiönä. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2020, s. 2.) Opinnäytetyöhöni kuuluvalla kyselytutkimuksella selvitin opiskelijoiden moninaisuuden huomioimista Diakissa. Tutkimus toteutettiin syksyllä 2023 opiskelijoille, jotka olivat aloittaneet opintonsa Diak Helsingin kampuksella syksyllä 2022. Moninaisuuden käsitettä ja kyselystä saatuja tutkimustuloksia on Diakin vuosikirjan 2023 artikkelissa (Korpela ja Riihimäki 2023, s. 177–187), jonka kirjoitin yhdessä Diakin lehtori Riihimäen kanssa.

Tutkimus ja siihen kuulunut kysely jakautui neljään eri teemasarjaan: opiskelijoiden lähtökohdat, sosiaaliset suhteet, oma jaksaminen ja opiskelu. Tutkimuksessa tarkasteltiin opiskelijoita yksilöinä, ja selvitettiin heidän moninaisuutensa eri ulottuvuuksia opintojen aikana. Tutkimuksen tavoitteena oli tuoda esiin Diakin opiskelijoiden moninaisuuden huomioimista, jonka myötä tutkimustuloksia voitaisiin hyödyntää oppilaitoksen kehittämistyössä. Tutkimuskysymykset esittelen luvussa 4. Kyselystä saatiin mitattavia tuloksia, jotka raportoitiin ja luovutettiin Diakonia-ammattikorkeakoulun käyttöön.

2 MONINAISUUDEN JA OSALLISUUDEN KÄSITTEISTÄ

2.1 Moninaisuuden merkitys ja rakentuminen

Monimuotoisuus tarkoittaa moninaisuutta, monenlaisuutta ja monipuolisuutta (Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy 2024). Moninaisuuden käsitteellä (diversity) on aiemmin viitattu eri identiteettiryhmiin kuuluvien ihmisten työllistymiseen ja johtamiseen liittyviin käytäntöihin (Jaatinen 2015, s. 25–26). Monimuotoisuuden hallinta (diversity management) tarkoittaa R. Rooseveltin (2010, s. 2) mukaan kykyä tehdä laadukkaita päätöksiä monimutkaisessa ympäristössä, jossa on erilaisia ihmisiä yhtäläisyyksineen, eroineen ja keskinäisine jännitteineen.

Moninaisuuden rakentumiseen ja kokemukseen siitä, mihin kuulumisryhmään itse kuuluu, liittyy käsitys itsestä ja toisesta sekä siitä, mikä itselle on tuttua tai vastaavasti vierasta. Identiteetin ja oman kuulumisuusryhmän rakentaminen yksilö- ja ryhmätasolla on työyhteisöissä samanlaisuuden ja erilaisuuden, kuulumisen ja ei-kuulumisen vuorovaikutusta ja yhteensovittamista, sekä kulttuurien kohtaamista. (Timonen 2015, s. 19.) Perusopetuksen opetussuunnitelmassa (2016) moninaisuus on osa laaja-alaista oppimiskokonaisuutta, jossa oppilaalta edellytetään arvostavan vuorovaikutuksen taitoja sekä ihmisoikeuksien kunnioittamiselle perustuvaa kulttuurista osaamista (Asikainen ja Pasanen 2016, s. 1, 7.). Oppimisympäristössä kouluun kiinnittymistä edistetään oppilaiden vertaissuhteita,

myönteisiä yhteisiä kokemuksia ja merkityksellisyyden tunnetta aktiivisesti tukien. (Opetushallitus 2014.) Diakissa opiskelijan palvelupolun prosessissa otetaan huomioon opintoihin vaikuttavat ja henkilökohtaiseen elämään liittyvät asiat, sekä opiskelijaprofiilien moninaisuus (Nieminen ym. 2023, s. 56). Timosen ja Kantelisen (2017) mukaan opettajankoulutuksessa kaivattiin lisää koulutusta liittyen moninaisuuskasvatukseen ja moninaisuuteen liittyvään käsitteistöön. Selkeyden vuoksi kuvaan moninaisuuden ja monimuotoisuuden käsitettä tässä opinnäytetyön raportissa yksiselitteisemmin sanalla ”moninaisuus”.

2.2 Osallisuuden ilmeneminen eri ympäristöissä

Osallisuus näyttäytyy eri ihmisillä yksilöllisesti, ja niihin vaikuttavat muun muassa sosiaaliset suhteet, niiden osa-alueet, osallisuuden kokemus ja sosiaalinen toimintakyky. (Leemann ym. 2015, s. 4.) Osallisuuden voidaan ajatella sisältävän kolme sisäkkäistä kehää, joita ovat osallisuus omaan elämään, osallisuus vaikutamisprosesseihin esimerkiksi palveluissa, lähipiirissä ja elinympäristössä, sekä paikallinen osallisuus, jossa on mahdollista liittyä erilaisiin hyvinvoinnin lähteisiin sekä merkityksellisiin vuorovaikutussuhteisiin (Isola ym. 2017, s. 23).

Osallisuus tarkoittaa kuulumisryhmään osallisena olemista. Osallistavassa oppimisympäristössä korostuu yhteistoiminnallinen johtamis- ja kehittämiskulttuuri, jossa yhteisön jäsenet ovat tietoisia arjen toiminnan taustoista sekä arvoista ja uskomuksista oppimiseen liittyen (Seppälä-Pänkäläinen 2009, s. 216). Tutkimuksessaan Koivisto kollegoineen (2020) toteavat, että oppilaitoksen viralliset ja epäviralliset yhteisöt auttavat muodostamaan opiskelijan ympärille sisäkkäisten ryhmien kokonaisuuden. Tutkimukseen osallistuneista opiskelijoista runsas viidesnes koki, ettei kuulunut mihinkään opiskelijaryhmään, ja kymmenesosa opiskelijoista kertoi kokevansa yksinäisyyttä. (Koivisto ym. 2020, s. 22.) Korkeakouluopiskelijat, joilla on oppimisvaikeuksia, kokevat yksinäisyyttä tai kiusaamista yleisemmin, ja osallisuutta ja sosiaalista hyvinvointia muita opiskelija heikommin (Rinne ym. 2021, s. 27).

2.3 Moninaisuus yhteiskunnassa ja organisaatiotasolla

Moninaisuuskeskustelu yhdistetään usein monikulttuurisuuteen ja lainsäädännön tasa-arvokysymyksiin (Jaatinen 2015, s. 25–26). Perustuslaki määrittää ihmisten yhdenvertaisuuden, ja yhdenvertaisuuslaki velvoittaa sen edistämiseen ja kieltää syrjinnän. Työsopimuslaki velvoittaa työntekijöiden tasapuoliseen kohteluun, ja työturvallisuuslaki kieltää häirinnän ja epäasiallisen kohtelun. Muita moninaisuuden liittyviä lakeja ovat esimerkiksi tasa-arvo- ja rikoslaki, laki digitaalisten palveluiden saavutettavuudesta, kuluttajansuojalaki sekä laki yksityisyyden suojasta työelämässä. (FIBS 2024.)

Suomi on moninaistuva ja moniarvoinen maa, jossa esiintyy eriarvoisuutta esimerkiksi kulttuurisen ja koulutuksellisen tasa-arvon kysymyksissä. Moninaisuusosaamisen ulottuvuuksia ovat käsitteellinen ymmärrys, kohtaamisen taito, kriittinen ajattelu sekä viestintä- ja kielitaidot. Näihin ovat sidoksissa etiikka ja arvot, jotka näkyvät niin yhteiskunnallisessa keskustelussa kuin yksilönkin omassa tulkinnassa kohdatessaan muita ihmisiä. (Timonen 2015, s. 16.)

Suomalaisella organisaatiotasolla moninaisuuden ilmiötä tarkastellaan siitä näkökulmasta, minkä verran työntekijöiden yksilöllisiä piirteitä huomioidaan ja missä määrin henkilöstön tasavertaista kohtelua tavoitellaan. (Työterveyslaitos 2021.) Työelämässä yksilön temperamentti kuvastaa esimerkiksi yksilön toiminnan tyyliä, järjestelmällisyyttä, sinnikkyyttä tai joustavuutta. Työelämäjärjestelmät on yleisesti rakennettu normitetusti, jolloin käyttäytymistä ohjaavat kaikkia koskevat, yhteiset säännöt, ja siten temperamentin näkyminen kokonaisuudessaan on rajoitettua. (Keltikangas-Järvinen 2022, s. 142).

3 OPISKELIJAN MONINAISUUS JA OSALLISUUS

3.1 Opiskelijan moninaiset piirteet

Opiskelijan toimintakyky määräytyy ympäristötekijöiden ja yksilöllisten voimavarojen vuorovaikutuksesta. Se suhteutetaan opinnoista selviytymisen lisäksi opiskelun vaatimuksiin. Opinnoista selviytyminen tarkoittaa opiskelijan hyvinvoinnin ulottuvuuksia, sekä opintoihin kiinnittymisen, sujuvuuden ja etenemisen elementtejä. Biopsykososiaalisen terveystieteiden pohjalta moniulotteinen opiskelukyky sisältää opintojen hallinnan, opinnoissa jaksamisen ja oppilaitosyhteisön toimintaan osallistumisen osa-alueita. (Korkeamäki ym., 2023, s. 13.) Yksilön psyykkisellä, fyysisellä ja sosiaalisella toimintakyvyllä on merkitystä opinnoista ja arjesta suoriutumiseen ja minäpystyvyyteen (Kasurinen 2019, s. 6–7).

Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu (2022) katsoivat opiskelijoiden erilaisuuden koostuvan esimerkiksi opiskelijan elämäntilanteesta, aiemmasta osaamisesta, henkisistä ja fyysisistä haasteista, oppimisvaikeuksista, etnisestä taustasta ja kielestä. Yhdessä ne muodostivat kokonaisuuden, jossa kunkin opiskelijan moninaiset piirteet näyttäytyivät. On tilanteita, joissa määrätty piirre saattaa muodostua vahvaksi, jolloin se mahdollisesti paikkaa jotakin sillä hetkellä heikompaa osa-aluetta. Moninaisuuden muotoja on mahdollista huomioida pedagogisin ratkaisuin ja henkilökohtaista opetusta järjestämällä. (Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu, 2022.)

Minäpystyvyydellä tarkoitetaan, mitä ihminen uskoo erilaisissa tilanteissa voivansa tehdä taidoillaan (Lund 2020). Aikaisemmat onnistumisen kokemukset opinnoissa ja hyvät opiskelutaidot voivat rohkaista opiskelijaa kuormituksen keskellä. (Peltola ym. 2022, s. 192.) Opiskelijan moninaisuus tulisi ottaa huomioon kaikessa ohjauksessa ja opetuksessa, Huuhka (2019) esittää. Opiskelijoiden hyvinvointia vahvistettaessa ja heitä tukiessa vahvistetaan samalla heidän etenemistään kohti valmistumista. Opiskelijan huomiotta jättäminen voi johtaa tämän kuormittumiseen ja pahimmillaan opintojen keskeyttämiseen, ja siten ensimmäinen toimi onkin opiskelijan moninaisuuden tunnistaminen. (Huuhka 2019, s. 26.)

3.2 Verkostoituminen ja ihmissuhteet

Läheisillä ihmissuhteilla on hyvinvointia ja toimintakykyä edistäviä vaikutuksia. Opiskeluyhteisössä on tärkeää, että opiskelija voisi jakaa huolia ja epäonnistumisia ja kokea yhteenkuuluvuutta opiskelijayhteisössään. Lähiopetuksen suosimisella ja opiskelijayhteisöön kuulumisella havaittiin Eurostudent VIII -tuloksissa yhteys, ja näillä oli merkitystä verkostoitumisen kannalta opiskelijakollegoihin (Saari ym. 2023, s. 103). Opiskelijoille on tärkeää, että he tutustuvat kasvokkain toisiinsa jo opintojen alussa esimerkiksi videon välityksellä (Äikäs ym. 2020, s. 118). Verkkovälitteisellä oppimisella on lähiopintojen lisäksi tärkeä merkitys sosiaalisen vuorovaikutuksen ja oppilaitoksen henkilökunnan kanssa pidettävän yhteydenpidon osalta (Krause ja Coates 2008, s. 495), ja verkko-opinnoissa erityisesti yhteisöllisyyden ja osallisuuden tukemiseen on tärkeä kiinnittää huomiota (Kasurinen 2019, s. 57). Digitaalisessa oppimisympäristössä toimiva vuorovaikutus opettajan ja opiskelijan välillä herättää positiivisia tunteita. (Vara ja Vesterinen, 2022).

Opiskelija saattaa opintojensa lisäksi olla kiinnittynyt muihin elämän osallisuuksiin, kuten perheeseen, kotiympäristöön ja työtehtäviin. Nämä saattavat aiheuttaa ristiriitoja opintoja priorisoidessa. Tällöin opiskelija mahdollisesti joutuu sivuuttamaan hänelle itselle tärkeitä asioita, joita voivat olla oma hyvinvointi, yöunet, ystävyyssuhteet tai perheenjäseniin liittyvät asiat. (Peltola ym. 2022, s. 189.) Jyväskylän yliopistossa (2020) tehdyn tutkimuksen mukaan opiskelijoiden stressinhallintakeinoja ovat opintojen edistäminen, sosiaaliset suhteet, myönteisen asenteen ylläpitäminen ja ajanhallinta. Opintoihin liittyvää stressiä helpottivat muun muassa läheisiltä ja ohjaajilta saatu apu, opintojen aikataulut ja myönteinen ajattelutapa. Sosiaalinen tuki vaikuttaa positiivisesti opiskelijoiden hyvinvointiin (Poots ja Cassidy, 2020). Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (2021) teettämässä tutkimuksessa lähes joka kolmas korkeakouluopiskelija ei kokenut kuuluvansa mihinkään opiskeluun liittyvään ryhmään, kuten esimerkiksi yksikköön, vuosikurssiin tai opiskeluryhmään. (THL 2021-a, s. 13.)

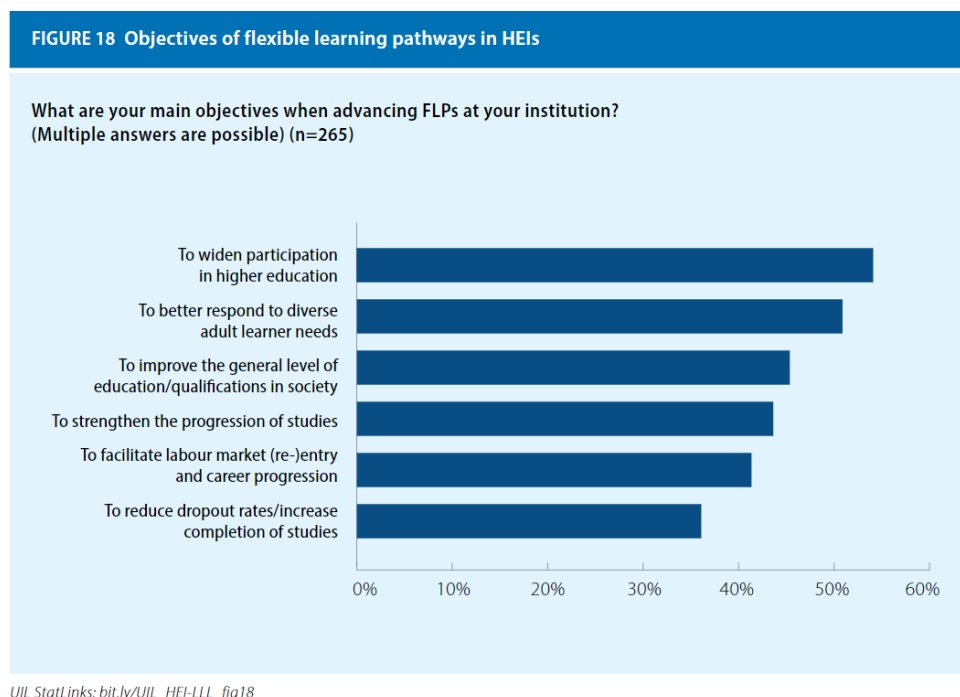
4 VERKKOVÄLITTEINEN JA JOUSTAVA OPPIMINEN

4.1 Etäopintojen vaikutuksia

Keväällä 2020 koronavirus COVID-19 alkoi myös Suomessa levitä laajasti (Eduskunta i.a.). Pandemiaan liittyvä etäopiskelu ja määräykset rajoittivat sosiaalista vuorovaikutusta ja kohtaamista opettajien ja opiskelijoiden välillä. Vuonna 2022 COVID-19-epidemian hybridistrategialla yhteiskunta vakautettiin jälleen mahdollisimman avoimeksi (Sosiaali- ja terveysministeriö 2022). Etäopiskeluun siirtyminen toi muutoksia opiskelijoiden opintoihin ja arkeen osittain heikentävästi, sillä etäopiskelu aiheutti haasteita työmäärän ja ajan hahmottamisessa sekä ajanhallinnassa. Toisaalta etäopinnot vaikuttivat opintoihin helpottavasti, koska ne mahdollistivat opiskelijoille laajempia suoritustapoja ja opintojen ja muun elämän yhteensovittamista. Osa opiskelijoista koki keskittymiskyvyn paranevan, vapaa-ajan lisääntyvän ja etäopetuksen tarjoavan joustavuutta. Minäpystyvyyttä kokeneet opiskelijat uskoivat selviävänsä koronapandemian aiheuttamista haasteista ja muutoksista muita paremmin. (Toivonen ja Mäkikangas 2022, s. 293, 303–304, Korhonen ym. 2023.) Opiskelijat kartuttivat uusia taitoja liittyen etäopintoihin, jonka myötä opiskeluväsymyksen kokemukset laskivat ja psykologiset tarpeet, kuten kuulumisen tunne lisääntyivät (Salmela-Aro ym. 2022, s. 2697). Koronapandemia lisäsi etäopiskelua, jolla mahdollisesti oli vaikutusta opiskelijan mahdollisuuksiin hyödyntää myös muiden korkeakoulujen opetusta osana tutkintoaan (Saari ym. 2023, s. 84).

Unescon (2023) Lifelong Learning Instituten ja Shanghai Open Universityn kirjallisuuskatsauksessa nostetaan esiin elinikäisen oppimisen (life long learning; LLL) teeman lisäksi moninaisuuden ja osallisuuden käsitteet. Moninaisessa oppilaitoksessa hyödynnetään opiskelijan aikaisempaa työ- ja elämäkokemusta ja tarjotaan joustavia oppimispolkuja, jotka vahvistuvat digitaalisten oppimisalustojen ja verkko-opetuksen myötä. (Unesco 2023, s. 6, 8, 34.) Kuvio 1 osoittaa joustavien oppimispolkujen (flexible learning path, FLP) tavoitteita ja toteutumista korkea-

kouluissa. Suurimmiksi päätavoitteiksi nousivat korkea-asteen koulutuksen osallistumisen lisääminen (54 %) sekä aikuisopiskelijoiden erilaisiin tarpeisiin vastaaminen (51 %). (Unesco 2023, s. 41.)

Kuvio 1. Joustavien oppimispolkujen (FLP) tavoitteet korkeakouluissa.
(Unesco Institute for Lifelong Learning 2023, s. 42.)

Eurostudent VIII -tutkimuksessa (2023) lähes kaikilla koulutusaloilla vähintään 75 % piti digitaalisia työvälineitä tärkeinä. Hieman yli puolet kaikista opiskelijoista oli tyytyväisiä verkossa suoritettavien opintojen tarjontaan. Noin viidennes oli tyytymättömän verkon kurssitallenteisiin. (Saari ym. 2023, s. 98–100.) Opiskelijat, jotka kokivat opintomenestyksensä yhtä hyväksi tai muita heikommaksi, kokivat myös digitaidoissaan puutteellisuutta noin 1,5–2 kertaa enemmän verrattuna opintomenestystä kokeviin opiskelijoihin. Opiskelijat, jotka kokivat digitaaliset valmiutensa hyväksi, ovat siten mahdollisesti muita tyytyväisempiä opintomenestykseensä etäopintojen todennäköisesti sujuessa hyvin. (Saari ym. 2023, s. 105.)

4.2 Työssäkäyvä opiskelija

Työssäkäynti korkeakouluopintojen aikana on yleistä (Vanhanen-Nuutinen ym. 2016, s. 9). Opiskelun, työn ja perheen välisen tasapainon kokemukseen vaikuttavat mahdolliset konfliktit opiskelun ja työn välillä, opiskelun ja perheen välillä, perheen ja työn välillä sekä kokemukset siitä, kuinka eri elämänalueiden resurssit täydentävät toisiaan. Vaikka opiskelijat saattavat kokea ristiriitoja työn, perheen ja opintojen yhteensovittamisessa, voivat työ ja perhe samalla myös toimia opiskelijan voimavarana (Niemieli 2014, s. 142, 153). Työajat ja niihin liittyvät joustot vaikuttavat yksilön terveyteen, turvallisuuteen ja esimerkiksi työn ja muun elämän yhteensovittamiseen. (Toppinen-Tanner ym. 2016, s. 25.) Ammattikorkeakouluopinnot mahdollistavat opintojen ja työssäkäynnin yhdistämisen (Niemiinen ym. 2023, s. 60, Saari ym. 2023). Ylemmät AMK-tutkinnot on mitoitettu siten, että ne suurelta osin vastaavat kokopäiväopiskelua, ja Diakissa suurin osa niistä toteutetaan verkossa (Niemiinen ym. 2023, s. 57, 60).

Eurostudent VIII-tutkimuksessa (2023) todettiin ylempien ammattikorkeakouluopiskelijoiden työssäkäyntiasteeksi 63 %. Työssäkäyvistä opiskelijoista yli puolet kokivat työssäkäynnin opintoja hidastavana tekijänä. Kuitenkin opintojen vaativuuteen tai motivaatioon liittyvät ongelmat olivat kyseisillä opiskelijoilla muita vähäisempiä. (Saari ym. 2023, s. 36, 43, 72.) Otus ry:n seurantatutkimuksessa todettiin, että vaikka opiskelun ja työn hallinta voi aiheuttaa stressiä, edesauttaa näiden yhteensovittamista se, että opiskelijan rooli on määräaikainen. Peltola ym. (2022, s. 192) esittävät, että ajatus opiskelun väliaikaisuudesta voi auttaa opiskelijaa sinnittelemään opinnoissaan. Työpaikka opintojen aikana voi tukea osaamisen kehittymistä ja alan opintoja (Vanhanen-Nuutinen ym. 2018, s. 13, 18, 20). Niemieli (2014) tutkimuksessa kokoaikatyötä tekevien sekä perheellisten (ja parisuhteen solmineiden) stressioireet olivat muihin opiskelijoihin verrattuna vähäisempiä. Tätä selittivät muun muassa edellisen tutkinnon ja kokoaikatyön myötä suuremmat tulot, jotka toivat valinnanvaraa suhteessa opiskeluun, eikä opintoja koettu yhtä keskeiseksi asiaksi elämässä verrattuna muiden opiskelijoiden kokemuksiin. (Niemieli 2014, s. 145, 151, 153.)

Työelämässä edellytetään sisällöllisen osaamisen lisäksi geneerisiä taitoja, kuten elinikäistä oppimista ja toimintakyvyn ylläpitämistä stressin ja paineen keskellä. Myös tunne- ja sosiaalisia taitoja tulisi systemaattisesti tukea jo korkeakouluopintojen aikana. Opiskelijoiden psykologinen joustavuus, suunnitelmallinen opiskelu sekä opiskelun tukeminen edistävät suoriutumiskykyä opinnoissa. (Määttä ym. 2021.)

4.3 Opiskelukyvyn tukeminen

Jotta opiskelija kykenee suoriutumaan opinnoistaan, on hänellä oltava siihen tarvittava työ- eli opiskelukyky, jonka osatekijöitä ovat opiskelutaidot, voimavarat, ohjaus ja opetus sekä opiskeluympäristöstä saatava tuki. Opintojen etenemistä tukee, kun hänen opiskelukykynsä ulottuvuuksiin päästään vaikuttamaan. Tähän voivat vaikuttaa opiskelijan itsensä lisäksi myös opiskeluterveydenhuolto, oppilaitosyhteisö, korkeakoulu sekä opiskelijajärjestö. (YTHS 2022.)

Etäopintojen myötä opiskelijan fyysiset siirtymät ovat vähentyneet. Vaikka koronapandemian jälkeen etäopiskelu usein on vapaaehtoista, voi se olla haasteellista esimerkiksi vähäisen motivaation tai kotiarjen vaateiden takia. Samanaikaisesti etäopinnot tarjoavat vapautta omaan elämään liittyen. (Peltola ym. 2022, s. 190–191.) Opiskelun yhteensovittamista perheen kanssa helpottaa tietotekniikan käyttö opetuksessa, kun opinnot eivät enää ole ajasta ja paikasta riippuvaisia (Niemi 2014, s. 139).

Krausen ja Coatesin (2008) opintoihin kiinnittymisen toimintamalliin kuuluvat opiskelua tukeva oppimisympäristö, rakentava opetus, opiskelijoiden ja henkilökunnan vuorovaikutus, opettajien lähestyttävyyys, akateemiset haasteet, yhteistyö, aktiivinen oppiminen, luokkayhteisön ulkopuolinen yhteistyö sekä opintoja ylläpitävät aktiviteetit. Onnistuneella opintoihin kiinnittymisellä on edistävää vaikutus yhteenkuuluvuuden tunteeseen ja opintojen loppuun saattamiseen, ja ehkäisevä vaikutus opintojen keskeytymiseen. (Ranta 2023, s. 16–17, Porevirta ja Pätynen 2021, s. 8.)

Aktiivinen vapaa-aika on tärkeää kuormitustekijöiltä palautumisen kannalta. Riittävän haastava tekeminen ja siihen uppoutuminen tuottavat onnistumisen kokemuksia. Uuden oppiminen on taidonhallintaa, jolloin syntyy voimavaroja. On tärkeää löytää tasapaino työn ja vapaa-ajan välillä, jolloin esimerkiksi vapaa-aika olisi kevyempää silloin, kun työ on haastavaa. (Virtanen, 2021, s. 109–116.) Hyvinvoinnin kannalta työstä irrottautuminen ja riittävä vapaa-aika ovat tärkeitä kaikissa töissä (Toppinen-Tanner ym. 2016, s. 22). Urheilulla ja fyysisellä toiminnalla on myönteisiä vaikutuksia fyysiseen ja henkiseen terveyteen ja subjektiiviseen hyvinvointiin (Breuer ym. 2015, Laukka 2022). Lähes puolet THL:n (2021-b, s. 3) tutkimukseen osallistuneista korkeakouluopiskelijoista liikkui terveysliikuntasuosituksen mukaisesti koronaepidemian aikana.

5 OPPILAITOS MONINAISEN OPISKELIJAN TUKENA

5.1 Korkeakoulun strategia ja palvelulupaus

Lait ja säädökset ohjaavat korkeakoulujen toimintaa. Ammattikorkeakoululaissa (932/2014) säädetään muun muassa ammattikorkeakoulujen tehtävistä, organisaatiosta, opiskelijoista, tutkinnoista, henkilöstöstä ja rahoituksesta. Asetus korkeakoulututkintojen järjestelmästä (464/1998) säättää muun muassa tutkinnoista ja niiden kelpoisuudesta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö i.a.)

Organisaation strategia on sen toimintaa ohjaava suunnitelmallinen käsikirja, jonka tarkoituksena on auttaa jokaista työntekijää hahmottamaan omat tehtävät ja tavoitteet, sekä selkeyttää organisaation kokonaiskuvaa. (Karjula 2023, s. 140–141). Diakin strategia on laadittu vuosille 2021–2030, ja sen osaamiskärkiä ovat vaikuttava moninaisuusosaaminen, yhteiskunnallinen yrittäjäyys, sosiaaliset innovaatiot, osallistava hyvinvointityö ja laaja-alainen, uudistuva diakonia. Strategia määrittää koulutusten pedagogiset ratkaisut ja koulutusten sisällölliset painotukset. (Helminen 2023, s. 206.) Ylläpidettäessä opiskelijan toimijuutta toteu-

tuu siinä Kapasen ym. (2023, s. 67) mukaan Diakin pedagogista toimintaa perusteleva ja ohjaava dialoginen muutospedagogiikka. Tämän ytimessä näyttäytyvät opettajan ja ohjaajan näkökulmat sekä oppijan kokemukset opintojaksolla.

Diakin palvelulupaukseen kuuluvat välittäminen, palveleminen verkossa ja kampuksella sekä palveluiden kehittäminen. (Diak i.a.-a.) Moniammatillisen opiskeluhyvinvointiryhmän tehtävä on seurata ja kehittää oppimiseen ja opiskeluhyvinvointiin liittyviä toimintamalleja. Helsingin-kampuksen tukipalveluihin kuuluvat kuraattorit, erityisopettaja sekä oppilaitosdiakoni. (Diak i.a.-b.) Opinto-ohjausryhmissä tarjotaan opinto-ohjaajan ja ryhmävastaavan johdolla tukea opiskeluun sitoutumiseen ja opintojen etenemiseen (Diak i.a.-c). Opiskelijakunta O'Diako keskittyy opiskelijoiden hyvinvoinnista ja oikeuksista huolehtimiseen sekä kampuksen tutortoiminnasta vastaamiseen (Diak. i.a.-d). Opiskelijakunnan edellyttämät tukipalvelut muun muassa vahvistavat opiskelijan persoonallista kasvua ja opintojen toteutumista määräajassa, sekä opiskelijan henkilökohtaisen elämäntilanteen huomioonottamista (O'Diakon poliittinen ohjelma 2017, s. 4). Ylioppilaiden Terveystieteiden keskus YTHS:n perustehtävä on työskennellä opiskelijoiden terveyden, hyvinvoinnin ja opiskelukyvyn edistämiseksi (YTHS i.a.). Diak tekee säätiön kanssa yhteistyötä, ja sen tavoitteena on muun muassa ylläpitää opiskelijoiden ja heidän toimintaympäristönsä hyvinvointia suojaavia tekijöitä, ja ehkäistä altistavia riskitekijöitä. (Diak.i.a.-e.)

5.2 Opiskelijan palvelupolku Diakissa

Valtakunnallista Diakonia-ammattikorkeakoulua (Diak) kuvataan opiskeluilmapiiriltään lämpimäksi ja kannustavaksi, jossa kulttuuri on yhteisöllistä ja toisia tukevaa. (Studentum, i.a.). Diak Master Schoolin koulutukset ovat työelämän ammatillisille kohdennettuja ylempiä AMK-tutkintoja. Koulutuksen rakenteet ja ratkaisut mahdollistavat opiskelun töiden ohessa (Nieminen ym. 2023, s. 54.)

Opiskelijapalautteella on merkittävä osa Diakin (2022) opetuksen kehittämisessä. Keväällä 2022 saadun palautteen perusteella muun muassa uraohjausta ja alum-

nien osaamista on ryhdytty hyödyntämään entistä paremmin, ja opetusta on kehitetty pienryhmäkäytänteiden osalta. (Diak 2022.) Diakin vuosikirjassa (2023) esitellään opiskelijan palvelupolkua, jota on Diakissa viety eteenpäin yhteiskehittämisen keinoin. Prosessissa otetaan huomioon opiskelijaprofiilien moninaisuus, ja Diak kantaa palvelupolulla oman vastuunsa opiskelijan mahdollisuudesta saavuttaa opintoihinsa liittyvät tavoitteet. (Nieminen ym. 2023, s. 54–56.) Kuviossa 2 näytetään Niemisen ym. (2023, s. 55–56) esittelemät palvelupolun vaiheet ja niihin kiinnittyvät opiskelijan palvelut, kuten ohjaus, opetus ja tuki.

Kuvio 1. Opiskelijan palvelupolku Diakissa

Kuvio 2. Niemisen ym. (2023, s. 55–56) esittelemä opiskelijan palvelupolku Diakissa

6 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön tarkoituksena oli sähköisellä, anonymillä kyselyllä (liite 3, Kyselylomake) selvittää opiskelijoiden näkemyksiä siitä, miten heidän moninaisuutensa on otettu huomioon opintojen suunnittelussa ja toteutuksessa, ja mikä heidän kokemuksensa on sosiaalisista suhteista ja omasta jaksamisesta liittyen

opinnoista suoriutumiseen. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa ajantasaista tietoa opiskelijoiden kokemuksista liittyen heidän moninaisuuteensa huomioimiseen, ja löytää vastauksia siihen, onko heidän moninaisuuden tarpeisiinsa vastattu. Tutkimuksessa tuotettiin tietoa vallitsevasta tilanteesta, jonka pohjalta esitettiin aiheita, joihin voisi edelleen kiinnittää huomiota. Opinnäytetyön kautta Diakonia-ammattikorkeakoululla olisi siten mahdollisuus suunnitella toimintansa kehittämistä entisestään, jotta opiskelijoita voitaisiin tukea vieläkin yksilöllisemmin ja kokonaisvaltaisemmin.

Opinnäytetyön tutkimuskysymykset:

1. Miten opiskelijan moninaisuutta hyödynnetään Diakin toimintaympäristössä opiskelijan eduksi?
2. Mitä haasteita opiskelijan moninaisuus on opiskelijalle tuottanut?
3. Millaista tukea opiskelijat ovat saaneet?

7 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

7.1 Opinnäytetyöprosessin aikataulu ja kulku

Opinnäytetyön ideointi Diakin opiskelijoiden moninaisuuteen liittyen käynnistyi keväällä 2023 yhteisessä opinnäytetyöryhmässämme. Idea artikkelihakemuksesta Diakin vuosikirjaan 2023 nousi esiin, ja solmin alustavan sopimuksen opinnäytetyöstä Diakonia-ammattikorkeakoulun kanssa. Opinnäytetyön suunnitelman hyväksymisen jälkeen työstin moninaisuuskyselyä, jolle sain Diakista tutkimusluvan loppusyksyllä 2023. Moninaisuuskyselyä esitestauksen jälkeen saatoin kyselyn lopullisen muotonsa. Kysely lähetettiin Diakin opettajan toimesta perusjoukolle sähköpostin välityksellä.

Aloitin kyselytutkimuksen analysoinnin ja opinnäytetyöraportin kirjoittamisen alkuvuonna 2024. Julkistamissuunnitelman hyväksymisen jälkeen kirjoitin opinnäytetyön raportin loppukeväällä 2024 lopulliseen muotoonsa, jolloin raportti jätettiin esitarkastukseen ja lopulta arvioitavaksi. Valmis opinnäytetyön raportti luovutetaan Diakonia-ammattikorkeakouluille. Tutkimustuloksia on suunnitteilla esitellä keväällä 2024 laatimani julkistamissuunnitelmassa esiin tuomilleni tahoille, kuten Diak Helsingin kampuksen henkilökunnalle ja opiskelijoille, opiskelijakunta O'Diakolle, YTHS:lle ja tutkimukseen osallistuneiden opiskelijoiden työnantajatahon edustajille (esimerkiksi ammattiliitot).

7.2 Tutkimusympäristö ja työelämäkumppani

Tutkimuksen työelämäkumppanina toimi Diakonia-ammattikorkeakoulu. Tutkimuksen perusjoukoksi valikoitui Diak Helsingin kampuksen suomenkieliset ylemmän AMK:n opiskelijat, jotka olivat aloittaneet opintonsa syyslukukaudella 2022. Tutkimuslupahakemuksessa ilmeni kyselytutkimuksen laatiminen osana opinnäytetyötä, jossa tutkitaan Diakin opiskelijoiden moninaisuutta. Opinnäytetyössä oli nimettynä yksi ohjaaja Diakista.

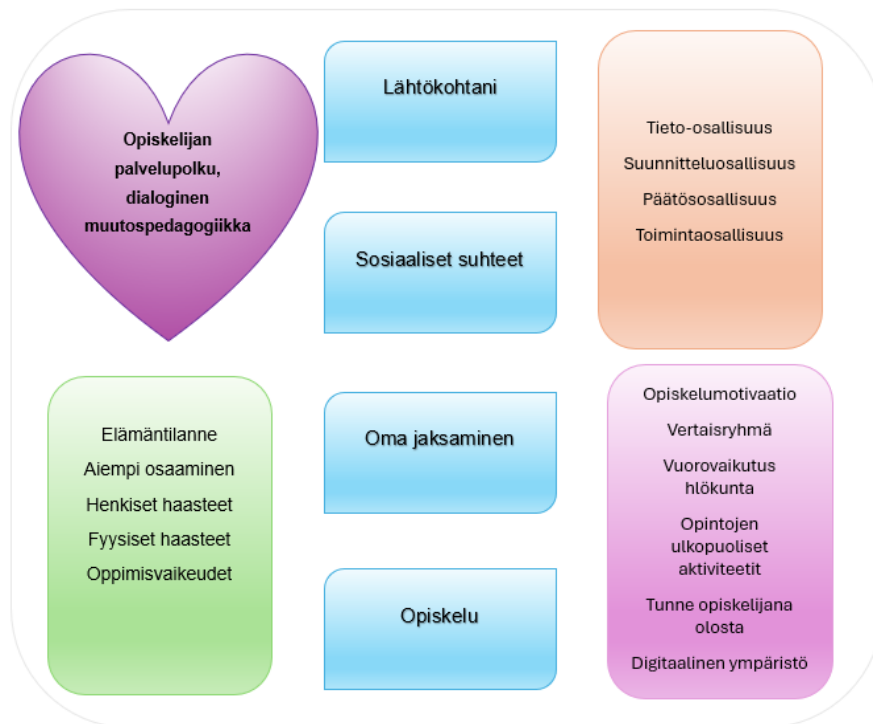
7.3 Tutkimusmenetelmä

Tutkimusmenetelmä oli määrällinen tutkimus, jossa oli laadullisia elementtejä muutaman avoimen kysymyksen takia. Määrällinen tutkimus tarkoittaa Vilkan (2007) mukaan tutkimustuloksia, jotka kuvaillaan numeraalisesti. Aineistosta pyrittiin objektiivisesti löytämään yleisiä lainalaisuuksia. Näitä toimia edelsivät hypoteesi ja teoria. Kysely itsessään ei ole sama asia kuin määrällinen tutkimus, mutta sen hyödyntäminen on yleinen aineiston keräämisen tapa. Siten kysymykset muotoillaan vakiodusti, ja saadusta tiedosta tehdään strukturointi, mittaus, käsittely ja lopulta tulosten esittely, joka pääosin esitetään numeraalisesti. (Vilka 2007, s. 17, 23, 27.) Avoimien kysymysten osalta hyödynsin laadullisen aineiston analyysimenetelmistä muun muassa teemoittelua (Tietoarkisto.i.a.-a). Teemoit-

telu on laadullisen aineiston perusmenetelmä, jossa tutkimusaineistosta hahmotellaan analyysin tuloksena keskeisiä aihepiirejä eli teemoja (Koppa i.a.) Tällä metodilla nousi esiin keskeisiä aiheita, pääteemoja, joilla tutkimuskysymyksiin vastattiin. Toisin sanoen tutkimusongelman kannalta olennaiset aiheet eli teemat paikannettiin. Koontikaavio yhdessä opiskelijoiden suorien vastauksien kanssa toimivat tulosten havainnollistajina. Tutkimusraporttiin sisällytin teemojen käsitteilyn yhteydessä katkelmia aineistoista, joiden avulla osoitin lukijalle, mihin olin teemoitteluni pohjannut. Kyseessä oli siis selittävä aineiston analyysi suhteessa esitettyihin tutkimuskysymyksiin. (Tietoarkisto, i.a.-a.) Kappaleessa 5.6 havainnollistan yksityiskohtaisemmin, miten analysoin avointen kysymysten vastauksia teemoittelun avulla.

7.4 Kyselyn suunnittelu

Opinnäytetyön olennainen osa oli kyselytutkimus, joka oli pääasiassa määrällinen. Avointen kysymysten osalta tutkimuksessa oli myös laadullisesti analysoitavia elementtejä. Kyselytutkimuksessa tutkin tässä raportissa esittelemiäni opiskelijoiden moninaisuuteen liittyviä teemoja (ks. myös liite 3. Kyselytutkimus). Tutkimuksen laatiminen edellytti huolellista paneutumista moninaisuuden teemoihin tiedon- ja aineistonkeruun sekä aiempien tutkimustulosten kautta. Määrällinen tutkimus sopi aiheeseeni, koska tavoite ja tarkoitus oli mitata opiskelijoiden moninaisuuden kokemuksia Diakissa, ja saada aineistosta johtopäätöksiä ja tilastoiksi muunneltavia tuloksia. Sähköinen kyselytutkimus valikoitui työkalukseni, koska se oli helposti toteutettavissa, kustannustehokas ja opiskelijoiden vaivattomasti saatavilla. Kyselytutkimus tarjosi myös edellytykset saavuttaa mahdollisimman laaja otoskoko (Tietoarkisto i.a.-d). Kyselytutkimusta laatiessani pidin mielessäni asettamani kolme tutkimuskysymystä, jotka esittelin sivulla 19. Hahmotelin Vehkalahtea (2019, s. 21) mukaillen ensin mittausmallin (kuvio 3), jossa näyttäytyivät perehtymieni aineistojen ulottuvuuksia opiskelijan moninaisuudesta (esim. Leemann 2015, Ranta 2023, Tampereen yliopisto ja Tampereen ammattikorkeakoulu 2022). Samalla pidin mielessäni kysymykset ”mitä tutkitaan?” ja ”mistä tutkittava ilmiö koostuu?”.

Kuvio 3. Mittausmalli kyselyn suunnittelun alussa Vehkalahden (2019, s. 21) mallia mukaillen

Jaoin tutkimuskyselyn neljän mittarin alle, jotka samalla toimivat kunkin teemasarjan otsikkoina. Ensimmäinen niistä oli "Lähtökohtani", joka muodostui aiemman osaamisen ja koulutustaustan kysymyksistä. Näiden taustakysymysten avulla sain vastauksia kysymyksiin "mistä tulet?", ja "millä taustoilla lähdit opiskelemaan?". Kartoitettaessa opiskelijan elämäntilannetta, haasteita ja omia voimavaroja, nostin tutkimuksen kohteeksi opiskelijan "sosiaaliset suhteet" sekä opiskelijan "oman jaksamisen". Nämä muodostivat kyselyn toisen ja kolmannen otsikon. Neljäs otsikko oli nimeltään "opiskelu", joka sisälsi kysymyksiä opiskelijan kokemuksista opiskelutaitoihin ja -ympäristöön liittyen.

Tutkimuksen suunnittelua viitoittivat seuraavat mallit, jotka mukailivat aiemmin tässä työssä esittelemiäni Leemanin ym. (2015) osallisuuden muotoja, Tampereen Yliopiston ja Tampereen ammattikorkeakoulun (2022) mallia sekä Krausen ja Coatesin (2008) mallia kiinnittymisen osa-alueista. Kyselyä kootessani pidin niin ikään mielessäni YTHS:n (2022.-b.) opiskelukykymallin, jonka osa-alueita

ovat opiskelutaidot, voimavarat, ohjaus ja opetus, sekä opiskeluympäristöstä saatava tuki.

Kysymyksiä tutkimuksessa oli yhteensä 44. Mahdollisimman tarkkojen vastausten saamiseksi sisällytin tutkimukseen järjestysasteikkokysymysten lisäksi yhteensä kuusi avointa kysymystä, joista osa avautui opiskelijalle riippuen siitä, mitä hän oli edelliseen kysymykseen vastannut. Valintaruutukysymyksiä tutkimuksessa oli yhteensä kahdeksan. Niistä kolme ensimmäistä sijaitsi heti kyselyn ensimmäisessä osiossa; ”Lähtökohtani”. Nämä kysymykset koskivat vastaajan koulustaustaa, viimeisimmistä opinnoista kulunutta aikaa ja mahdollisten kotona asuvien lapsien määrää. Vastaaja valitsi itselleen sopivimman tai sopivimmat vastaukset. Kyselyssä oli lisäksi kaksi dikotomisen asteikon (Vehkalahti 2019, s. 39) kysymystä, joissa vastausvaihtoehtoina olivat ”kyllä” ja ”ei”.

Jotta kyselyyn vastaaminen oli mahdollisimman loogista ja helppoa, jaoin kysymykset eri teemaotsikoiden alle. Tähän jaotteluun sain Vehkalahden (2019, s. 21) mittausmallista laatimani kuvion (Kuvio 4) lisäksi lisävarmuutta, kun tutustuin Saarivaaran (2006) teemaotsikointeihin sekä Muurosen ja Eskolan (2019, s. 29) artikkeliin. Kysely alkoi ”Lähtökohtani”-sarjalla, jossa kysyttiin vastaajan taustatietoja ja aiempia opiskelukokemuksia. Tämän jälkeen seurasivat kysymykset sarjoista ”Sosiaaliset suhteet”, ”Oma jaksaminen” ja ”Opiskelu”. Kyselyn esitauksessa hyödynsin vapaaehtoisia läheisiäni, ja heidän lisäksi joitakin opiskelijakollegoita sekä opettajia, jotka työskentelivät yhteisessä opinnäytetyöryhmässämme.

Kuten omassakin tutkimuksessani, kyselytutkimuksissa olevat kiinnostuksen kohteet ovat esimerkiksi asenteita, ja tällöin abstrakteja. Niiden mittaukseen tarvitaan väittämiä tai konkreettisia kysymyksiä. (Vehkalahti 2019, s. 18.) Vilkkaa (2007, s. 17, 23, 27) mukaillen havaintoyksiköiden, eli tässä tutkimuksessa yksittäisten opiskelijoiden vastaukset tuottivat tuloksia ja päätelmiä opiskelijoiden moninaisuudesta ja sen huomioon ottamisesta.

Suurin osa kyselystä (27 kysymystä 44:stä) toteutettiin hyödyntämällä 5-portaista Likertin asteikkoa (Saarivaara 2016 s. 13; Vehkalahti 2019, s. 35). Asteikon numero 1 merkitsi ”täysin eri mieltä” ja numero 5 ”täysin samaa mieltä”. Kyseinen asteikko on Vilkan (2007, s. 45–46) mukaan usein käytetty mielipideväittämissä. Ajatuksena on, että asteikon keskikohdasta lähtien toiseen suuntaan samanmielisyys kasvaa, kun taas toiseen suuntaan mentäessä samanmielisyys pienenee. Merkitsevä numerotieto on siten mahdollista tulkita kuvin, taulukoin ja sanallisesti, joiden avulla selitetään, millä tavoin eri asiat liittyvät toisiinsa, tai vastaavasti eroavat suhteessa toisiinsa. (Vilka 2007. s. 14.) Omat haasteensa Likertin asteikon valitsemiselle tuo asteikon keskimäinen vastausvaihtoehto 3 (”ei samaa eikä eri mieltä”), joka voi tutkijalle näyttäytyä Vehkalahden (2019, s. 35) mukaan neutraalina vaihtoehtona. Kyseinen vastaus voi useiden syiden takia kuitenkin olla kaukana neutraalista. Tutkija siis ei Vehkalahden (2019) mukaan voi tuosta vastauksesta päätellä, onko vastaaja esimerkiksi ymmärtänyt kysymystä, jotta voisi ottaa siihen kantaa, vai onko hän kenties halunnut välttää ilmaisemasta kantansa.

7.5 Aineiston keruu

Kyselytutkimus laadittiin Webropol-ohjelman (Webropol, i.a.) avulla, jonka jälkeen kysely testattiin, ja sille saatiin tutkimuslupa. Sähköinen kysely lähetettiin 13.11.2023 opinnäytetyöryhmässä työskentelevän opettajan toimesta opiskelijoille, joita olivat yhden lukuvuoden ajan opintoja suorittaneet suomenkieliset ylemmän AMK:n tutkinto-opiskelijat. Nämä muodostivat Vilkaa (2007) mukaillen tutkimuksen perus- eli kohdejoukon, josta haluttiin tehdä päätelmiä. Kokonaistutkimuksessa koko perusjoukko otetaan mukaan tutkimukseen. Kokonaistutkimuksessa kaikki perusjoukkoon kuuluvat havaintoyksiköt mitataan. (Vilka 2007, s. 51–52).

Opiskelijoiden yhteystiedot olivat yksinomaan oppilaitoksen saatavilla. Perusteluni tutkittavien valinnalle oli se, että kyseisillä opiskelijoilla oli yhden vuoden opiskelun jälkeen jo näkemystä ottaa kantaa kyselyyni, ja heillä oli kokemusta Diakin

pedagogiikasta. Lisäksi he todennäköisesti olivat myös olleet osallisia niistä muutoksista, joita oppilaitos yhteistyökumppaneineen oli palautteiden perusteella jo tehnyt. Tutkimus toteutettiin ja käsiteltiin anonymisti, ja siihen vastattiin anonymisti. Tällöin kenenkään henkilöön liittyviä tietoja ei ollut mahdollista eritellä tai tunnistaa tutkimuksen missään vaiheessa.

Kyselyn esittelytekstissä (Liite 1. Saatekirje 1) toin ilmi, että tutkimus oli alusta loppuun anonymiteettisuojan alainen prosessi, joissa täyttyvät tulosten käsitteelyyn ja tuhoamiseen määrätyt lakisääteiset ehdot. Kerroin vastaamiseen kuluvan ajan, joka esitestauksen perusteella oli arviolta 10 minuuttia. Ilmoitin myös päivämäärän, johon mennessä toivoin vastauksia saavani. Kerroin, että kysely ja tutkimusprosessi ovat anonymi- ja luottamuksellisia. Ilmensin, että kyselyyn liit-tyvä materiaali säilytetään tietosuojattuna, ja tuhotaan asianmukaisella ja lakisää-teisellä tavalla.

Koska saatuja vastauksia oli määräaikaan mennessä kertynyt vain niukasti, so-vittiin vastausajan pidentämisestä yhdessä ohjaavien opettajien kanssa. Opetta-jan toimesta samalle kohderyhmälle lähetettiin 21.11.2023 uusi sähköposti uu-della esittelytekstillä (Liite 2. Saatekirje 2), jonka tarkoituksena oli saavuttaa suu-rempi vastausmäärä. Moninaisuuskysely oli auki 13.11.2023-31.12.2023 väli-senä aikana, jonka jälkeen se suljettiin ja sen data poistettiin Webropol-järjestel-mästä. Tuloksia on nähtävillä tämän opinnäytetyön raportin lisäksi keväällä 2024 julkaistussa Diakin vuosikirjan 2023 artikkelissa, jota kirjoitin yhdessä Diakin leh-torin kanssa (Korpela ja Riihimäki 2023, s. 177–187). Artikkelin työstövaiheessa opiskelijoiden vastauksia oli kertynyt yhteensä 31, jolloin kysely oli vielä Diakin hyväksynnällä auki. Kyselyajan päätyttyä rekisteröityjä vastauksia oli kaiken kaik-kiaan 32, jolloin lopullinen vastausprosentti oli 42 %.

7.6 Aineiston analysointi

Tutkimustulosten saamiseksi oli vuorossa vastausten käsitteellistäminen eli ope-rationalisointi. Tällä tarkoitetaan vastausten työstämistä mitattavaan ja ymmär-

rettävään muotoon. (Vehkalahti 2019, s. 18.) Olin kyselyä laatiessani jo perehtynyt määrällisten ja laadullisten tutkimusten perussääntöihin sekä aineistoihin, joissa järjestysasteikkoja hyödynnettiin. Tutkimuksen aikana opettelin myös laadullisen tutkimuksen teemoittelumallin (Tietoarkisto, i.a.-b; Koppa, i.a.), josta keron myöhemmin tässä luvussa. Harjaannuin käytänteeseen, jossa tutkimuksesta saatu tilastollinen data taulukoidaan frekvenssein eli arvoin (Tietoarkisto, i.a.-c). Tähtinen ym. (2020, s. 25) käsittelevät aihepiiriä, jossa on yhtäläisyyksiä oman työni kanssa. Heidän tutkimuksessaan materiaaliin pureuduttiin erilaisin skaalamittarein ja frekvenssijakaumin. Osan tuloksista havainnollistin itsekkin diagrammein, jotka Tähtisen ym. (2020, s. 24) mukaan voivat paljastaa myös kausaalisia, eli syy-seuraussuhteen vaikutuksen arvioinnin mekanismeja. Vilka (2007, s. 23) toteaa, että tutkimuksen lähtökohtainen oletus on se, että jokin asia johtuu jostakin. Tällöin jokin taustalla oleva seikka johtaa määrättyihin seurauksiin yleistettävällä tasolla.

Jo analysoinnin alkuvaiheessa päätin selkeyden vuoksi hyödyntää tulosten esittelyssä prosenttiosuuksia (ilman desimaaleja), jotka näkyvät taulukoissa, kuvioidissa ja teksteissä. Taulukkojen osalta siirsin luvut vastauksien jakaumien mukaan. Siten sain näkyville Vehkalahdenkin (2019) esittelemän ristiintaulukoinnin, jossa yhdistyivät esimerkiksi muuttujien, kuten viimeisimmistä opinnoista kulu- neen ajan vaikutuksen opiskelijoiden tutustumiseen opiskelijakollegoihinsa toivomallaan tavalla. Ristiintaulukoinnissa tutkitaan ja osoitetaan muuttujien jakautumista ja niiden välisiä riippuvuuksia. (Vehkalahti 2019, s. 68; Tietoarkisto i.a.-c.) Muunsin tutkimuksen analysointivaiheessa useita taulukoita myös pylväskaavioiksi, jotka esittivät saatujen vastausten hajontaa. Pylväskaaviot toivat visuaalista ja selkeästi havaittavaa ilmettä tekstiraporttiosuuden tueksi.

Luokittelutason riippuvuustarkasteluun on käytettävissä ristiintaulukoinnin menetelmä, joka on kiistaton ja selkeä. Huomionarvoista on, että järjestysasteikossa olevat sanalliset ilmaisut (kuten ”täysin eri mieltä” tai ”eri mieltä”) voivat merkitä eri ihmisille eri asioita, kuten Tietoarkisto toteaa: vastaustilanteessa on optimaalista olla tarpeeksi vaihtoehtoja. Aineiston käsittelyvaiheessa luokkia voidaan kuitenkin yhdistää, jolloin aineistosta voidaan saada johdonmukaisia ja tulkittavissa olevaa tietoa. (Tietoarkisto i.a.-e.)

Likertin asteikkokysymysten vastauksia käsitellessäni ja niitä sanallisesti analysoidessani päätin selkeyttää ja yhdistää luokkien tuloksia seuraavalla tavalla. Laskin kunkin asteikkokysymyksen vastaukset 1 ("täysin eri mieltä") ja 2 ("eri mieltä") yhteen. Sama koskee vastauksia 4 ("samaa mieltä") ja 5 ("täysin samaa mieltä"). Kertoessani tuloksista sanallisesti, käytin tarkoituksenmukaisissa kohdissa esimerkiksi sanamuotoja "eri mieltä olivat opiskelijat, jotka...", "suurin osa opiskelijoista...", "vastaajista puolet (50 %)" tai "kaikki vastaajat". Nämä sisälsivät yhteenlasketun osuuden joko 1- ja 2- vastauksista tai vastaavasti niistä vastauksista, joissa opiskelijat ovat valinneet vastaukseen numeron 4 tai 5.

Strukturoitujen taustakysymysten lisäksi sisällytin Vehkalahden (2019, s. 68) osoittamalla tavalla ristiintaulukointiin myös eri sarjojen välisiä sekä sarjojen keskinäisiä väittämiä, jotka paljastivat niiden välisiä riippuvuussuhteita. Vastausaineiston käsittelyyn valitsin Excel-taulukkolaskentaohjelman, joka oli osittain omasta työelämästäni tuttu, mutta johon pääsin tarkemmin tutustumaan opiskelijakollegoitteni töiden kautta yhteisessä opinnäytetyöryhmässämme. Kyselytutkimuksen vastaukset ja niihin liittyvä raakadata olivat sähköisessä muodossa Excel-ohjelmassa. Syötin perusraportin myös PowerPoint-ohjelmaan, josta tutkimuksen alkuperäistä materiaalia ja raakadataa kuvioineen oli helppo tarkastella tulosten analysointivaiheessa. Likertin asteikolla saatuja tuloksia analysoin esimerkiksi Excelin Pivot-taulukoinneilla, joita tein useita. Näiden avulla havainnollistin myös taustamuuttujien korrelaatioita.

Avoimia kysymyksiä oli kyselytutkimuksen sarjoissa 3 ja 4. Yhteensä avoimia kysymyksiä tutkimuksessa oli kuusi. Sarjassa 3 kysyttiin opinnoista palautumisen keinoista. Sarja 4 sisälsi avoimia kysymyksiä opintojen hidastumisen ja vastaavasti nopeutumisen syistä, sekä syitä, jotka auttoivat opintosuunnitelmassa pysymisessä. Lisäksi ne opiskelijat, jotka olivat vastaanottaneet apua opintoihin liittyvissä asioissa, saivat myös avoimessa vastauskentässä mahdollisuuden kirjoittaa, mitä kautta he olivat apua hakenneet. Viimeinen kysymys oli sisällöltään melko vapaa. Kysymyksen otsikko oli "Lopuksi haluaisin vielä Diakin opiskelijana sanoa".

Kuudesta avoimesta kysymyksestä etenkin kahdessa oli syytä hyödyntää teemoittelun mallia, koska vastauksien lukumäärä oli runsas ja niiden sisältö laaja. Esimerkiksi sarjassa ”Oma jaksaminen” kysyttiin opinnoista ja töistä palautumisen keinoista. Rakensin ensin taulukon, jonka ensimmäiseen sarakkeeseen kirjasin tutkimuskysymyksen. Laskin sisällöltään samankaltaiset vastaukset aineistosta, ja lisäsin joitakin esimerkkejä suorina lainauksina tutkimuskysymyksen alle. Seuraavaan sarakkeeseen erittelin ala- ja yläluokkiin kaikkien samankaltaisten vastausten asiasanat. Useissa vastauksissa ilmeni sana ”ulkoilu”, jonka nimesin alaluokaksi. Yläluokaksi määrittelin käsitteen ”oma hyvinvointi”. Teemoittelun avulla raportin tekstistä saatiin lukijaa kohtaan selkeä ja helppolukuinen.

8 TULOKSET

8.1 Opiskelijoiden lähtökohdat

Kyselyyn vastanneista oli sosionomeja yhteensä 23 henkilöä (72 %). Sairaanhoidajia tai muun ammattiryhmän edustajia oli yhteensä 9 henkilöä (28 %). Jotta tulosten anonymiteettisuoja olisi turvattu, ei sairaanhoitajien ja muiden ryhmien lukumääriä ilmoiteta tässä erikseen, eikä muita ammattiryhmiä esitetä eritellen.

Puolella vastaajista (50 %) viimeisimmistä opinnoista oli kulunut aikaa 6 vuotta tai enemmän. Yhteensä 22 opiskelijaa (69 %) eli tilanteessa, jossa heillä oli kotona asuvia, alle 18-vuotiaita lapsia. Kaikki vastaajat kokivat olevansa motivoituneita aloittaessaan nykyiset opintonsa. Taulukko 1 havainnollistaa, että suurin osa opiskelijoista (91 %) tunsii oppimistyykinsä aloittaessaan nykyiset opintonsa, mutta tasan tai yli 6 vuotta sitten opiskelleiden ryhmässä (joka muodosti myös suurimman ryhmän), ilmeni suhteessa eniten hajontaa. Kaikki opiskelijat, joiden viimeisimmistä opinnoista oli kulunut vähemmän kuin 6 vuotta, tunsivat oppimistyykinsä aloittaessaan nykyiset opintonsa.

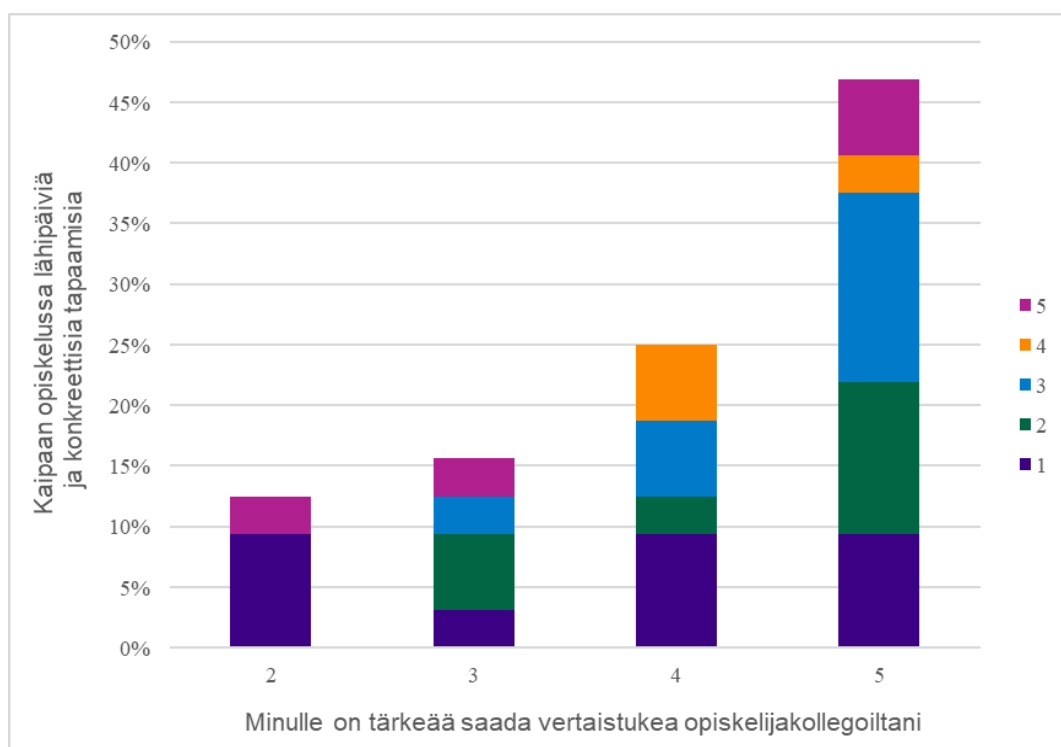
Viimeisimmistä opinnoistani on kulunut	Tunsin oppimistyylini, kun aloitin nykyiset opintoni				Kaikki yhteensä
	2	3	4	5	
1. 0–1 vuotta	0 %	0 %	16 %	6 %	22 %
2. 2–3 vuotta	0 %	0 %	6 %	3 %	9 %
3. 4–5 vuotta	0 %	0 %	16 %	3 %	19 %
4. 6 vuotta tai enemmän	3 %	6 %	25 %	16 %	50 %
Kaikki yhteensä	3 %	6 %	63 %	28 %	100 %

Taulukko 1. Ristiintaulukointi liittyen aikaan, joka viimeisimmistä opinnoista on kulunut suhteessa siihen, tunsiko opiskelija oppimistyyliänsä

8.2 Opiskelijoiden sosiaaliset suhteet

Opiskelijoista puolet (50 %) oli päässyt tutustumaan opiskelijakollegoihinsa toivomallaan tavalla. Vastaajista 31 % ei ollut samaa eikä eri mieltä. 19 % eli kuusi vastaajaa oli väittämässä eri mieltä. Heistä puolet eli kolme vastaajaa vastasi kuitenkin myöntävästi sarjan myöhempään väittämään ”olen tutustunut opiskelijakollegoihini, jotka ymmärtävät minua” (ei taulukkoa).

Suurimmalle osalle (72 %) vastaajista oli tärkeää saada vertaistukea opiskelijakollegoilta. Eri mieltä oli 12 % opiskelijoista. Vastaajista 16 % ei ollut samaa eikä eri mieltä. Hieman yli puolet vastaajista (53 %) ei kaivannut opiskelussa lähipäiviä ja konkreettisia tapaamisia, mutta vastaajista 22 % oli päinvastaista mieltä. Vastaajista 25 % ei ollut samaa eikä eri mieltä. Oheinen ristiintaulukointi (kuvio 4) osoittaa pääpiirteissään vastauksien hajonnan. Tuloksen perusteella voidaan havaita, että suhteessa vähäinen määrä opiskelijoita kaipasi lähipäiviä riippumatta siitä, kuinka tärkeäksi he kokivat vertaistuen saamisen.

Kuvio 4. Ristiintaulukointi: kokemus vertaistuen tarpeesta suhteessa lähipäivien ja konkreettisten tapaamisten kaipuuseen opiskelussa

Opiskelijoista suurin osa (91 %) oli mukana jollakin opiskelijoiden yhteisellä pika-viestintä- tai some-alustalla (WhatsApp-ryhmä, FB, Snapchat, Instagram). Opiskelijoista suurin osa (84 %) koki riittäväksi sen, että opiskelijayhteisö oli toistensa kanssa tekemisissä lähinnä digitaalisesti. Vastaajista 10 % ei ollut asiasta samaa eikä eri mieltä. Eri mieltä oli kuusi prosenttia vastaajista. Väittämään myönteisesti vastanneista suurin osa koki saavansa kyseisistä ryhmistä hyötyä ja iloa

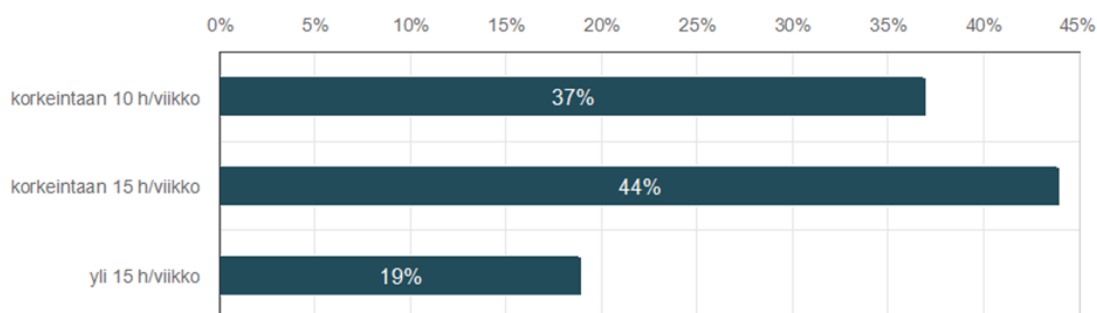
Näiden tulosten perusteella voidaan todeta, että suurin osa opiskelijoista sai toisiltaan vertaistukea niissä olosuhteissa, joissa opinnot suoritettiin lähinnä etä-opintoina ja muiden kanssa oltiin yhteyksissä pääasiassa digitaalisesti. Vastaajista pääosa (72 %) koki myös tutustuneensa opiskelijakollegoihin, joilta sai ymmärrystä. Kuusi prosenttia oli väittämästä eri mieltä, kun taas vastaajista 22 % ei ollut samaa eikä eri mieltä.

Opiskelijoista suurin osa (72 %) koki pääsevänsä nopeasti dialogiin opettajien kanssa pyytäessään heiltä apua. Analysoitaessa eri mieltä olevien (9 %) vas-

tauksia havaittiin, että tämä ryhmä ei vastannut kaipaavansa opiskelussa lähipäiviä tai konkreettisia tapaamisia. Heistä kaikki olivat eri mieltä siitä, että oppimistehtävien tyyli olisi sopinut heille enimmäkseen. Heidän vastauksistaan tuli myös ilmi, etteivät he hahmottaneet helposti, mitä oppimistehtävältä haettiin (ei taulukkoa).

8.3 Opiskelijoiden oma jaksaminen

Vastaajista (Kuvio 5) suurin ryhmä eli 44 % muodostui opiskeliijoista, jotka käyttivät luentojen ja ohjattujen opintojen lisäksi itselliseen opiskeluun korkeintaan 15 tuntia viikossa. Seuraavaksi suurimmalla ryhmällä (37 %) opiskeluun kului korkeintaan 10 tuntia viikossa. Pienimmän ryhmän (19 %) muodostivat opiskelijat, jotka käyttivät yli 15 tuntia viikossa itselliseen opiskeluun.

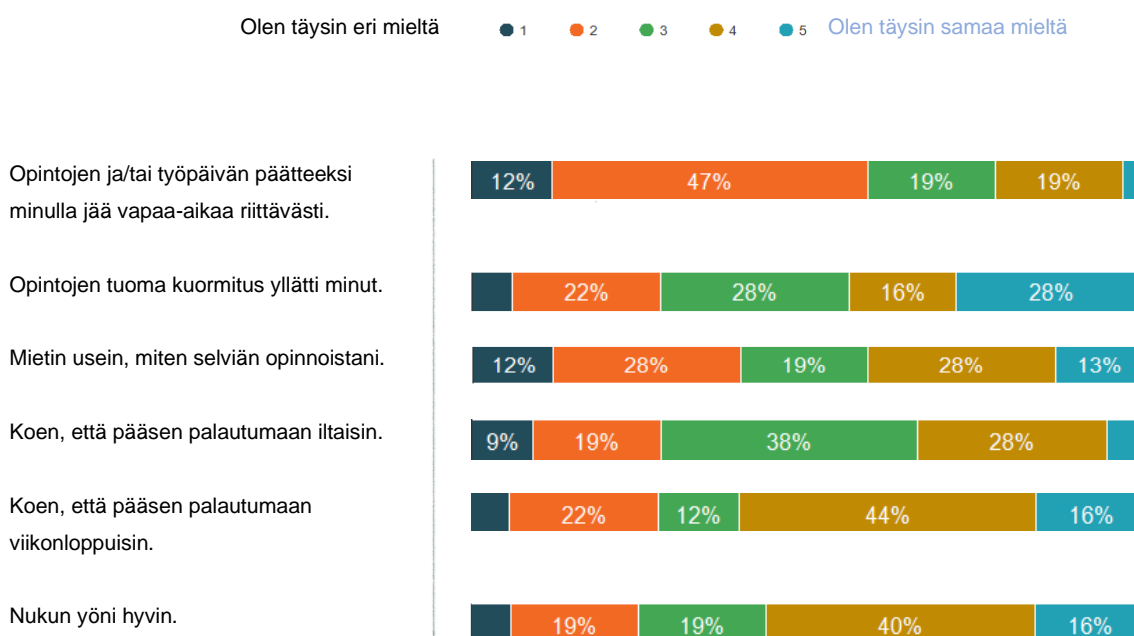

Kuvio 5. Luentojen ja ohjattujen opintojen lisäksi itselliseen opiskeluun kuluva aika keskimäärin

Suurin osa (75 %) opiskeliijoista teki töitä 31 tuntia tai enemmän viikossa. Määrältään seuraavaksi suurin ryhmä (19 %) olivat opiskelijat, jotka työskentelivät 0–10 viikkotuntia. Pienimmän ryhmän muodostivat opiskelijat, jotka työskentelivät 11–20 tuntia (3 %) tai 21–30 tuntia (3 %) viikossa.

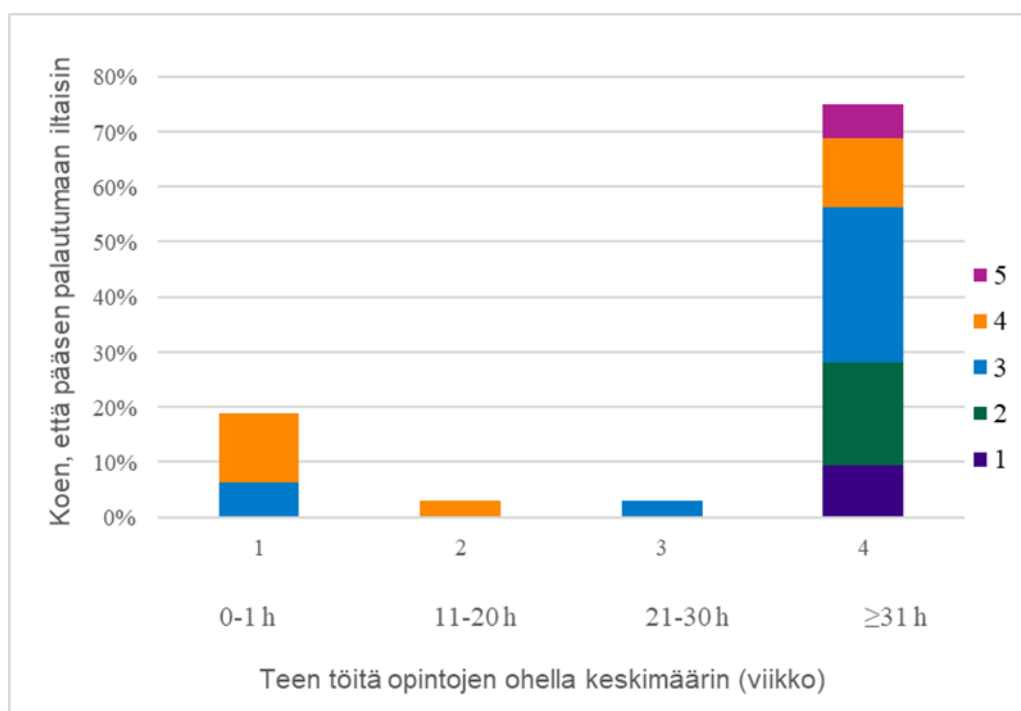
Kuviossa 6 esitellään omaan jaksamiseen liittyvät asteikkokysymykset, joissa ilmenevät seuraavat tulokset. Yli puolella (59 %) ei jäänyt riittävästi vapaa-aikaa opintojen ja/tai työpäivän päätteeksi. Opintojen tuomasta kuormituksesta oli yllätynyt 44 %. Osalla opiskeliijoista (40 %) ei ollut mietintöjä opinnoista selviämisen

suhteen, mutta heitä hieman suurempi määrä opiskelijoita (41 %) vastasi päinvastaista. Opiskelijoista yli kolmannes koki pääsevänsä palautumaan iltaisin, mutta viikonloppuisin palautuminen onnistui jo reilusti yli puolelta (60 %). Runsas neljännes vastasi, että ei päässyt palautumaan iltaisin tai viikonloppuisin. Yli puolet opiskelijoista koki nukkuvansa yönsä hyvin, kun taas neljännes vastasi päinvastaisesti.

Kuvio 6. Omaan jaksamiseen liittyvät asteikkokysymykset

Alla oleva kuvio 7 havainnollistaa ristiintaulukoinnin, jossa verrataan palautumista iltaisin suhteessa viikoittaisen työn määrään. Kuvio havainnollistaa pääpiirteissään, että palautuminen iltaisin onnistui suhteessa parhaiten opiskelijoilta, jotka tekivät töitä korkeintaan 20 tuntia viikossa. Palautumiseen liittyvissä vastauksissa oli eniten hajontaa viikossa 31 tuntia tai sitä enemmän työtä tekevillä. Vastausten perusteella voidaan päätellä, että eniten viikossa työtä tekevillä on myös eniten palautumiseen liittyviä haasteita. Tuloksien luotettavuutta horjuttaa kuitenkin niukka vastaajamäärä vähemmän kuin 31 tuntia viikossa tekevien osalta.

Kuvio 7. Opiskelijoiden kokemukset palautumisesta iltaisin suhteessa viikoittaiseen työmäärään

Avoin kysymys ”Palaudun opinnoista ja töistä parhaiten seuraavilla tavoilla (kirjoita alle)”, oli pakollinen kysymys. Yksi vastaaja oli ohittanut kysymyksen (viiva), jolloin analysoitavia vastauksia saatiin yhteensä 31.

Vastaajista 30 oli nimennyt useamman kuin yhden asian palautumisensa keinoiksi. Niistä moni kuului useiden eri ylä- ja alaluokkien alle. Teemoittelun avulla vastauksista nousi kuitenkin selkeästi esille kolme yläluokkaa. Järjestin yläluokat siten, että ensimmäinen yläluokka oli se, jossa vastauksia oli eniten, toisessa yläluokassa vastauksia toiseksi eniten ja niin edelleen.

Ensimmäinen yläluokka oli oma hyvinvointi, joihin vastauksista valtaosa kuului. Sen alaluokkia olivat harrastus, sosiaaliset suhteet, ulkoilu, liikunta, lepo ja lemmikki.

Liikunta ja ulkoilu.

Oma aika, jolloin ei työ-, perhe- yms. menoja.

Kavereiden näkeminen ja koiran kanssa harrastaminen.

Parhaiten palaudun jollakin konkreettisella tekemisellä, kuten puutarhatyöt. Joskus parasta palautumista on hyvän sarjan katsominen tai äänikirjan kuuntelu.

Ulkoillen, levähtäen, luonnossa liikkuen samalla kuvaten.

Toinen yläluokka oli koti, jonka alaluokkia olivat perhe ja kotityöt.

Ulkoilu, perheen kanssa oleminen.

Liikunta. Aika perheen kanssa.

Reissussa perheen kanssa.

Ulkoilu, perhe, "olla tekemättä mitään".

Tekemällä kotitöitä ja ulkoilemalla.

Liikkumalla luonnossa koiran kanssa, tekemällä kotitöitä, viettämällä aikaa perheen kanssa.

Kolmas yläluokka oli ajanhallinta. Sen alaluokka oli päivärytmi.

Nukkumalla riittävästi, opiskelun lopettaminen illalla hyvissä ajoin ennen nukkumaan menoa. Liikunnalla.

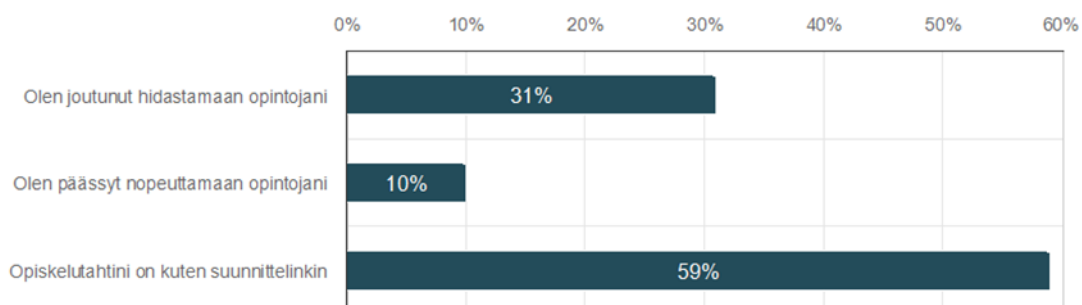
Aikatauluttamalla asiat tarpeeksi väljästi, jotta palautumiselle jää aikaa.

Kun olen saanut laadukasta opetusta, että asiat ovat selvänä eikä laahaa jäljessä.

8.4 Opiskeluun liittyvät kysymykset

Kyselyn neljäs sarja sisälsi yhteensä 18 kysymystä, jotka liittyivät lähinnä opintoihin, oppimiseen ja opiskeluyhteisöön. Kaikki asteikkokysymykset olivat pakollisia. Sarjassa oli myös yhteensä kolme avointa kysymystä. Opiskelutahtia käsittelevään väittämään ohjautui jatkokysymys avoimella vastausmahdollisuudella riippuen siitä, mitä opiskelija ensin oli ensimmäiseen väittämään vastannut. Vapaaehtoinen, avoin vastaus liittyi myös opintoihin liittyvästä avun hakemisesta, jolloin opiskelija sai halutessaan vastata, mitä kautta hän oli vastaanottanut apua. Lisäksi sarjan ja koko kyselyn viimeinen kysymys oli niin ikään avoin.

Kysymykseen siitä, kuinka kauan opiskelijat olivat opintojensa alussa suunnitelleet opintojensa kestävän, yhtä lukuun ottamatta kaikki (97 %) vastasivat 1–2 vuotta. Kuvio 8 osoittaa, että opintojaan oli joutunut hidastamaan noin kolmannes opiskelijoista. Yli puolet oli pysynyt suunnittelemassaan opiskelutahdissa. Opintojaan oli päässyt nopeuttamaan 10 % vastaajista.

Kuvio 8. Vastaukset väittämään ”toisin kuin suunnittelin, olen muuttanut opiskelutahdiani”.

Opintojaan hidastamaan joutuneet nimesivät vastauksikseen seuraavia seikkoja. Suurimmassa osassa esiintyi opintoihin itseensä liittyvät syyt (yhteensä 7 mainintaa). Vastauksista viidessä mainittiin perheeseen liittyvä syy. Neljässä vastauksista todettiin opintojen hidastumisen syyksi työ. Kolme vastaajaa nimesi sanan terveys. Sanat stressi ja elämäntilanne nimettiin vastauksissa yhden kerran

syyksi opintojen hidastamiselle. Yhdessä vastauksessa opiskelija kertoi saaneensa apua kuraattorilta ja opinto-ohjaajalta. Taulukossa 2 esitellään tulokset teemoitellen.

Opinnot	Perhe	Työ
<ul style="list-style-type: none"> •Opinnäytetyö ei etene •Opinnäytetyö hidastui •Oppilaitos ei tukenut opintoja •Opintojen vaativuus •Opinnäytetyöprosessi Koulusta saatu ohjaus ei ole ollut kannustavaa tai tukevaa •Opintokurssit eivät mene läpi •Elämäntilanne ja terveys ei salli täysiaikaista opiskelua opintojen ohella 	<ul style="list-style-type: none"> •Äkillinen perhetilanteen muutos •Muutos perhetilanteessa •Perhetilanne x2 •Elämäntilanne •Perhe 	<ul style="list-style-type: none"> •Työ •Työpaikan vaihdos •Työkiireet
Terveys ja elämäntilanne	Stressi	
<ul style="list-style-type: none"> •Terveys •Terveystilanteeni vuoksi 	<ul style="list-style-type: none"> •Halu olla stressaamatta 	

Taulukko 2. Opiskelijoiden nimeämiä syitä opintojen hidastamiselle, tekstistä teemoitellen poimitut asiasanat)

Syitä opintojen nopeuttamiselle oli yhteensä neljä: yksi koski opinnäytetyön hanketta, joka pääsi alkamaan opintojen alussa. Hyväksi luetut (ahotoidut) kurssit mainittiin kaksi kertaa. Yksi kommentti koski ohjaavaa opettajaa, jonka avulla opiskelija sai nopeutettua valmistumistahtiaan.

Vastaajista 59 % oli pysynyt suunnittelemassaan opiskelutahdissa. Vapaaseen tekstikenttään oli vastannut yhteensä 14 opiskelijaa seikoista, jotka olivat tukenneet omassa opintosuunnitelmassa pysymistä. Yhteensä yhdeksän vastausta liittyi työnantajaan, joka on joko joutanut, myöntänyt vapaita tai opintovapaita opiskelijalle. Aikataulutukseen liittyvät seikat nousivat esille neljässä kommentissa. Perheeltä saatu tuki tai jousto sekä motivaatio mainittiin vastauksissa kaksi kertaa.

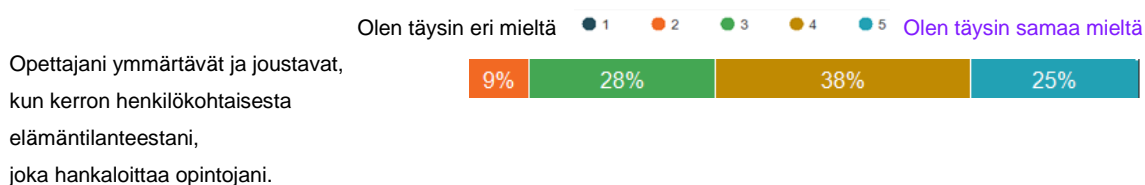
Realistinen tavoite aikataulun suhteen, ettei tule liian kiire.
Työantaja on suhtautunut joustavasti opintoihin. Varsinkin opinnäytetyön loppurutistuksessa siitä oli huomattava hyöty.

Motivaatio päästä keskittymään jälleen pelkästään työelämään.

Tehtävien palauttaminen aikataulussa, vaikka niihin ei täysin tyytyväinen vielä olisikaan. Opinnäytetyön tekeminen parin kanssa - tsemppausta puolin ja toisin. Perhe ja työ joustaa.

Suunnitelmallinen ajankäyttö. Opiskeluun panostaminen ajatuksella ”tämä on hieman raskaampi lyhyt ajanjakso elämässäni” ja se kannattaa. Työnantajan joustaminen ja opiskelun mahdollistaminen.

Vastaajista suurin osa (63 %) oli samaa mieltä kuviossa 9 olevasta väittämästä ”Opettajani ymmärtävät ja joustavat, kun kerron henkilökohtaisesta elämäntilanteestani, joka hankaloittaa opintojani”. Vastaajista 28 % ei ollut asiasta samaa eikä eri mieltä, ja 9 % oli väittämästä eri mieltä.

Kuvio 9. Opiskelijoiden vastaukset liittyen opettajien ymmärrykseen ja joustoon liittyen opintoja hankaloittaviin elämäntilanteisiin.

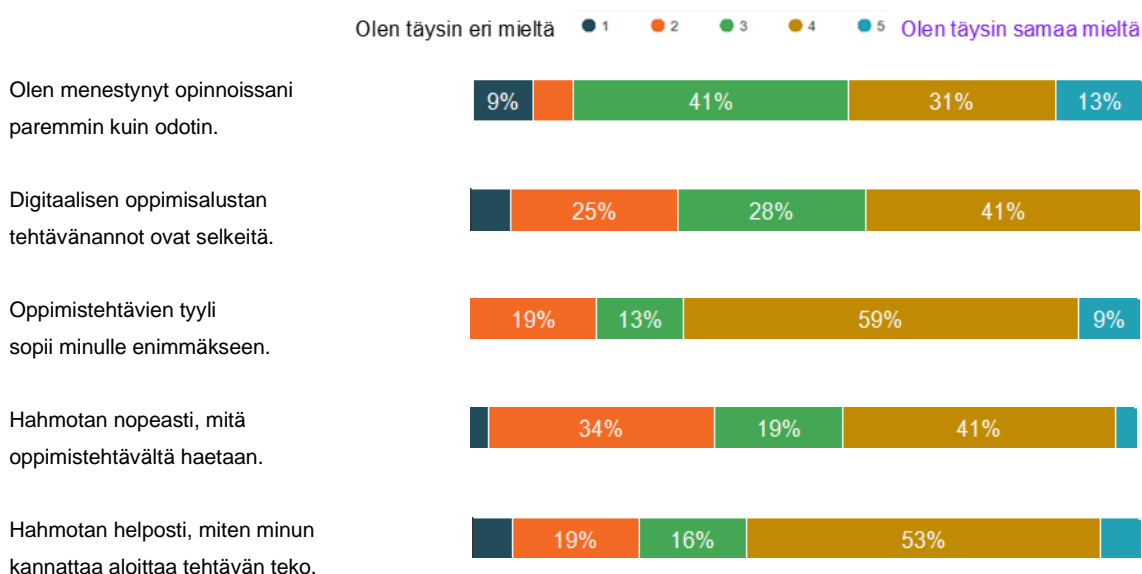
Alla oleva ristiintaulukointi (taulukko 3) havainnollistaa, että tasan tai yli 31 tuntia viikossa työtä tekevät opiskelijat muodostivat vastaajista suurimman ryhmän (75 %).

Kaikista opiskelijoista 63 % koki, että opettajat ymmärsivät ja joustivat, kun opiskelija kertoi henkilökohtaisesta elämäntilanteestaan, joka hankaloitti heidän opintojaan. Näistä vastaajista suurin osa kuului siihen ryhmään, joka teki töitä yli 31 tuntia viikossa.

Teen töitä opintojen ohella keskimäärin	Opettajat ymmärtävät ja joustavat, kun kerron henkilökohtaisesta elämäntilanteestani, joka hankaloittaa opintojani				
	2	3	4	5	Kaikki yhteensä
1. 0–10 h/viikko	3 %	0 %	9 %	6 %	19 %
2. 11–20 h/viikko	0 %	3 %	0 %	0 %	3 %
3. 21–30 h/viikko	0 %	0 %	3 %	0 %	3 %
4. \geq 31 h/viikko	6 %	25 %	25 %	19 %	75 %
Kaikki yhteensä	9 %	28 %	38 %	25 %	100 %

Taulukko 3. Opiskelijoiden viikoittaisen työmäärän suhde liittyen opiskelijoiden kokemukseen opettajien ymmärtämisestä ja joustamisesta

Viidessä väittämässä (kuvio 10) selvitettiin opiskelijan kokemusta opinnoissa menestymisestä, digitaalisen oppimisalustan selkeydestä sekä oppimistehtävien tyylistä ja hahmottamisesta. Vastauksista niukasti suurin osa (44 %) muodostui opiskelijoista, jotka kokivat menestyneensä opinnoissaan paremmin kuin olivat odottaneet. Eri mieltä oli 16 % opiskelijoista. Vastaajista reilu kolmannes ei ollut asiasta samaa eikä eri mieltä. Digitaalisen oppimisalustan tehtävänannon selkeys oli hyvällä tasolla 41 % mielestä vastaajista, kun taas noin kolmasosa (31 %) oli väittämästä eri mieltä. Oppimistehtävien tyyli sopi enimmäkseen 68 %:lle vastaajista, mutta 19 % esitti eriävän kannan. Eniten vastakkaisia kantoja tässä sarjassa ilmeni väittämässä, jossa kysyttiin, hahmottiko opiskelija nopeasti, mitä oppimistehtävältä haetaan. Vastaajista 44 % oli samaa mieltä, ja 37 % oli eri mieltä. Yli puolet opiskelijoista hahmotti helposti, miten tehtävän teko kannatti aloittaa, mutta neljäsosa vastaajista oli eri mieltä.

Kuvio 10. Opinnoissa menestymiseen, oppimisalustaan ja -tehtäviin liittyvät väittämät.

Taulukossa 4 nousee esille sarjan ainoa väittämä (digitaalinen oppimisympäristö), johon kukaan opiskelija ei ole vastannut vaihtoehtoa 5 ("täysin samaa mieltä"). Toisin sanoen kukaan opiskelija ei ollut täysin samaa mieltä siitä, että digitaaliset oppimisalustat olisivat selkeitä (jolloin vastausvaihtoehto olisi ollut "5"). Taulukon perusteella voidaan myös todeta, että opinnoissaan odotettua paremmin menestyneistä (57 %) suurin osa koki digitaalisen oppimisympäristön selkeiksi (vastausvaihtoehto "4").

Digitaalisen oppimisympäristön tehtävänannot ovat selkeitä.	Olen menestynyt opinnoissani paremmin kuin odotin.					Kaikki yhteensä
	1	2	3	4	5	
1	0 %	0 %	6 %	0 %	0 %	6 %
2	0 %	4 %	6 %	11 %	5 %	25 %
3	2 %	0 %	14 %	4 %	5 %	25 %
4	1 %	0 %	11 %	23 %	9 %	44 %
Kaikki yhteensä	3 %	4 %	37 %	38 %	19 %	100 %

Taulukko 4. Opiskelijan vastaukset opinnoissa menestymisestä suhteessa digitaalisen oppimisalustan selkeyteen

Ristiintaulukointi (Taulukko 5) osoittaa vastauksien hajontaa liittyen mietintöihin opinnoista selviämiseen niillä opiskelijoilla, joilla ei ollut kotona asuvia lapsia.

Tämä vastaajaryhmä oli määrältään toiseksi suurin. Niin ikään opiskelijoiden vastauksissa suhteessa väitteeseen ilmeni hajontaa, kun kotona asui yksi lapsi. Kun opiskelijalla oli kaksi lasta, mietinnän määrä väheni. Tämä vastaajaryhmä oli määrältään suurin. Vertailtaessa taulukon muuttujia ja tuloksia voidaan todeta, että opiskelijan mietinnöt vaihtelivat liittyen opinnoista selviämiseen niin yksin kuin lastenkin kanssa asuvilla. Voidaan päätellä, että kotona asuvat lapset tai vastaavasti opiskelijan asuminen yksin voivat vaikuttaa niin positiivisesti, negatiivisesti kuin neutraalistikin opiskelijoiden mietintöihin tästä aiheesta.

Minulla on kotona asuvia, alle 18-vuotiaita lapsia.		Mietin usein, miten selviän opinnoistani.				
		1	2	3	4	5 Kaikki yhteensä
1	Ei lapsia	0 %	13 %	3 %	9 %	6 % 31 %
2	1 lapsi	6 %	3 %	6 %	6 %	3 % 25 %
3	2 lasta	6 %	9 %	9 %	6 %	3 % 34 %
4	3 lasta	0 %	3 %	0 %	6 %	0 % 9 %
Kaikki yhteensä		13 %	28 %	19 %	28 %	13 % 100 %

Taulukko 5. Ristiintaulukointi liittyen opiskelijoiden kotona asuvien lasten määrään suhteessa siihen, miettivätkö he usein, miten selviävät opinnoistaan

Opiskelijoista valtaosa (82 %) oli ollut mukana mieluisissa pari- tai ryhmätyötoimissa. Vastaajista 9 % oli eri mieltä, ja 9 % ei ollut asiasta samaa eikä eri mieltä. Opiskelijoiden omat vahvuudet olivat tulleet hyödyllisesti esiin suurimmalla osalla opiskelijoista (75 %). Vastaajista 3 % oli eri mieltä, ja reilu viidesosa ei ollut väittämästä samaa eikä eri mieltä. Reilusti yli puolet vastaajista (63 %) oli pyytänyt ja saanut vertaistukea opiskelijakollegoiltaan. Vastaajista 12 % oli eri mieltä, eikä neljännes ollut väittämästä samaa eikä eri mieltä. Opiskelijoista yli puolet (59 %) kokivat pystyneensä tukemaan opiskelijakollegoitaan. Vastaajista 16 % esitti eriävän kannan, ja neljäsosa vastaajista ei ollut samaa eikä eri mieltä. Tulosten perusteella voidaan todeta, että opiskelijat ovat kokeneet ryhmätyöt mielekkäinä, ja kysyneet tarjoamaan ja myös vastaanottamaan tukea toisilleen oppilasyhteisössään. Opiskelijoilta myös kysyttiin, olivatko he kysyneet hyödyntämään oppimaansa omassa elämässään, kuten töissä tai vapaa-aikana. Vastaajista puolet

(50 %) vastasi myöntävästi. Viidesosa (19 %) oli eri mieltä. Noin kolmasosa vastaajista ei ollut asiasta samaa eikä eri mieltä.

Kyselyn viimeinen asteikkokysymys koski opiskelijan kokemusta yksilöllisten ominaisuuksien huomioonottamisesta Diakissa ja opiskelijayhteisössä. Vastaukset jakaantuivat samaa ja eri mieltä olevien kanssa tasan; 28 %. Suurimman ryhmän vastaajista muodostivat ei samaa- eikä eri mieltä olevien joukko, joka oli noin puolet (44 %) opiskelijoista.

Kyselytutkimuksen viimeinen kysymys oli avoin, ja vastaajalle vapaaehtoinen. Otsikko oli seuraava. ”Lopuksi haluaisin vielä Diakin opiskelijana sanoa (kirjoita alle):”. Vastauksia saatiin noin puolelta opiskelijoista (n=14). Seuraavassa nostan esiin katkelmia opiskelijoiden vastauksista, jotka jaottelin eri aihepiireihin.

Opiskelijoiden vastauksissa tuli ilmi toiveita joustavuudesta ja moninaisiin tarpeisiin vastaamisesta.

Onneksi etäopiskelu on mahdollista, muuten en olisi kouluttautunut enää.

Laadukas opetus, hieman enemmän joustoa voisi olla ja mahdollisuus tehdä opintoja myös omaan tahtiin. Joitakin tehtäviä olisi voinut tehdä mieluummin yksin, koska omaan opiskeluun vaikutti niin monen aikataulut.

Laadukkaampaa opetusta, jossa oikeasti opetetaan jotain eikä vain jaeta jotain videoita ja linkkilistoja. Opinnoissa pitäisi huomioida ihmisten erilainen oppijuus, jota ryhmätyöt eivät tällä hetkellä tue ollenkaan.

Ryhmä-, ja paritehtävät sekä oma ryhmä (myös omaan tahtiin opiskeleville) erityisen tärkeitä silloin kun kaikki opinnot etänä - -.

Osa opiskelijoista toivoi kurssien vaatimustasojen tarkistusta ja selkeämpiä tehtävänantoja.

- - Tehtävien ohjeistukset ovat olleet valitettavan monitulkintaisia ja välillä jopa ristiriitaisia.

Etänä toteutettavien kurssien tehtävänannoissa on ollut usein parantamisen varaa - -.

Kurssien tehtävien työmäärät vaihtelevat tosi paljon, sillä joissakin 5 opintopisteen kurseissa tehtäviä on ollut kohtuuttomasti - -.

Opinnäytetyön aloitukseen toivottiin enemmän konkreettista tukea. Tehtävänannot ja ohjeistukset koettiin paikoin monitulkintaisiksi ja epäselviksi, ja opettajien eriävät näkemykset eri kurseissa tehtävien tekstien käytöstä omassa opinnäytetyössä hämmentäviksi.

Koen, että joitakin prosesseja tulisi vielä parantaa. esimerkiksi en ole ollut kovin tyytyväinen opinnäytetyön prosessiin tai ohjaukseen - -.

- - Opinnäytetyöprosessin aloitukseen enemmän konkreettista tukea; nyt aloitettiin "vauhdista", ja oletettiin, että opinnäytetyösuunnitelma on valmis - -.

Vuorovaikutus, ilmapiiri, opettajien saavutettavuus ja oppilaitoksen palvelut ja toiminnot saivat osakseen erilaisia huomioita.

- - vuorovaikutus opettajien ja opiskelijakavereiden kanssa on ollut todella hyvää. Diak kouluna myös kehittää jatkuvasti toimintaansa, joka kyllä näkyy!

- - Myös opettajien tavoittaminen oppimisalustan kautta on ollut usein haastavaa.

- - Myös olisin kaivannut lisää tietoa eri uravaihtoehtoista ja esimerkiksi Diak olisi voinut järjestää opiskelijoiden ja työnantajien välisen rekrytointitapahtuman, jossa olisi voinut kuulla eri mahdollisuuksista.

YTHS on ollut tosi hyödyllinen. Ruoka on ollut maistuvaa ainakin Kalasatamassa. Opetus laadukasta.

Diakissa oppimisilmapiiri on erityisen hyvä, niin opettajien kuin opiskelijakollegoiden taholta. Olen iloinen, että pääsin juuri Diakiin opiskelemaan YAMK-tutkintoni.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tutkimuksesta nousi esiin tuloksia, joista voidaan tehdä johtopäätöksiä opiskelijoiden moninaisuuden hyödyntämisestä Diakin toimintaympäristössä. Sarjan 1 (Lähtökohtani) vastauksista korostui opiskelijoiden korkea motivaatio ja hyvä tuntemus omasta oppimistyylistä. Peltolaa ja hänen kollegoitaan (2022) mukaillen nousee ajatus, että opiskelijoilla todennäköisesti oli opintojen alkaessa riittävät opiskelutaidot ja aikaisempia onnistumisen kokemuksia opinnoissa, jotka vaikuttivat opiskelijoiden korkeaan motivaatioon. Tutkimuksessa nousi hieman vallitsevampana esiin niiden opiskelijoiden tuntemus oppimistyylistään, joilla viimeisimmistä opinnoista oli kulunut vähemmän kuin kuusi vuotta aikaa. Opiskelijoista kahdella kolmannelta oli kotona asuvia lapsia, ja osalla aikaisempia tutkintoja. Taustatiedot jo itsessään kertoivat opiskelijoiden moninaisuudesta, ja vastasivat hyvin tutkimuksen alussa mielessäni pitämiini kysymyksiin ”mistä tulet?” ja ”millä taustoilla lähdit opiskelemaan?”. Huuhka (2019) tähdentääkin, että ensimmäinen toimi (opintojen alussa) tulisi olla opiskelijan moninaisuuden tunnistaminen, jotta opiskelijan hyvinvointi vahvistuisi, eikä moninaisuuden huomiotta jättäminen johtaisi kuormittumiseen ja opintojen keskeyttämiseen.

Sarjan 2 (Sosiaaliset suhteet) tulokset osoittivat, että osa vastaajista ei ollut päässyt tutustumaan opiskelijakollegoihinsa toivomallaan tavalla. Osa kaipasi myös enemmän lähipäiviä ja konkreettisia tapaamisia opiskelun yhteydessä. Toisaalta suurin osa vastaajista koki riittäväksi sen, että opiskelijayhteisön kanssa oltiin yhteyksissä lähinnä digitaalisesti. Näistä vastaajista valtaosa sai kyseisestä yhteydenpidosta hyötyä ja iloa, ja moni koki pääsevänsä hyvään vuorovaikutukseen opettajien kanssa, joista perheen ja opiskelijakollegoiden lisäksi oli myös apua oman jaksamisen ja opinnoista suoriutumisen haasteissa. On siis tärkeää, että opiskeluympäristö tarjoaa mahdollisuuksia sosiaalisiin suhteisiin ja vuorovaikutukseen opiskelijoiden ja henkilökunnan kesken. Näitä johtopäätöksiä tukevat esimerkiksi Opetus- ja kulttuuriministeriön (Saari ym. 2023) Eurostudent VIII-tutkimus, ja erityisesti verkkovälitteisen oppimisen osalta Äikäs ym. (2020), Krause ja Coates (2008) ja Kasurinen (2019). Varan ja Vesterisen (2022) mukaan vuorovaikutus opiskelijan ja opettajan välillä herättää positiivisia tuntemuksia.

Diakissa opiskelijan polku on strategian, dialogisen muutospedagogiikan ja saadun palautteen perusteella pyritty palvelulupauksen mukaisesti räätälöimään opiskelijan moninaisuus huomioiden. (Helminen ja Vesterinen 2021, Diak i.a.-a, Nieminen ym. 2023.) Tutkimustulosten perusteella voidaan päätellä, että Diakin palvelulupaus on toteutunut ainakin opintoihin liittyvien joustojen ja opettajilta saadun avun suhteen, olkoonkin että pieni osa opiskelijoista koki toisin, ja antoi kehittävää palautetta kokemansa perusteella. On myönteistä, että Diak kerää säännöllisesti palautetta opiskelijoiltaan, ja päättelen, että aiemmat palautteet ovat koituneet nykyisten opiskelijoiden eduksi ja opiskelijat edelleen rohkenevat antaa kehittävää palautetta, aivan kuten näissäkin tutkimustuloksissa on nähtävillä.

Sarjasta 3 (Oma jaksaminen) kävi ilmi, että opiskelijoiden oma jaksaminen on ollut haasteellista. Monet opiskelijat käyttivät aikaa itsenäiseen opiskeluun korkeintaan 10–15 tuntia viikossa, ja suurin osa teki töitä keskimäärin 31 tuntia viikossa. Tämä johti mahdollisesti siihen, että vapaa-aikaa ei jäänyt riittävästi, ja osa oli myös yllättynyt opintojen tuomasta kuormituksesta. Suurin osa opiskelijoista pääsi palautumaan varsinkin viikonloppuisin. Oman oppimistyylin tunteminen on varmastikin hyödyttänyt opiskelijoita sopivan opiskelurytmin ja -tapojen löytämisessä. Tasapaino opintojen, työn ja vapaa-ajan välillä tuo opiskelijalle palautumista ja vaihtelua, ja näihin teemoihin viittaavat esimerkiksi Toppinen-Tanner kumppaneineen (2016) sekä Virtanen (2021), ja tutkimuksen perusteella opiskelijat enimmäkseen palautuivatkin perheen kanssa aikaa viettäen, ulkoillen, liikkuen ja harrastaen. Liikkumisen hyötyjä tuli esiin tutkimuksissa ja tieteellisissä artikkeleissa, joita tässä työssä olivat esimerkiksi THL:n (2021) KOTT- ja Saaren ym. (2022) aineistot. Omaa jaksamista edistävinä tekijöinä ovat myös opiskelijoiden työnantajatahot, jotka useissa opiskelijoiden vastauksissa nousivat esiin joustavien työaikajärjestelyjen osalta.

Sarjan 4 (opiskelu) osalta voidaan todeta, että opiskelijat olivat pääosin tyytyväisiä opiskelun sujumiseen ja joustoon, jota he saivat työnantajalta ja opettajilta. Epäselvät tehtävänannot ja oppimisalustasta johtuvat hankaluudet saivat kritiikkiä, ja opiskelijoista osa myös koki hankaluuksia oppimistehtävien tehtävänannon

hahmottamisessa, vaikka tehtävien tyyli sopikin vastaajista useimmille. Opiskelijoiden vastauksissa nousi selvästi esiin ryhmätöiden ja opiskelijavuorovaikutuksen kautta saatu tuki, apu ja myös mieluisuus. Opiskelijat saivat runsaasti apua opintoihinsa liittyvissä asioissa opettajilta ja läheisiltä. Suurin osa vastaajista oli opintojensa osalta pysynyt asettamassaan määräajassa. Tutkimusvastausten perusteella voidaan päätellä, että opiskelijoilla oli hallussa minäpystyvyyden elementtejä, jotka Lundin (2020) mukaan tarkoittavat uskoa siihen, mitä ihminen voi taidoillaan erilaisissa tilanteissa tehdä. Nämä elementit näyttäytyivät etenkin avoimissa kysymyksissä, joissa kysyttiin esimerkiksi opintojen hidastamiseen johtaneita syitä. Opiskelijat kykenivät tekemään opintojen etenemisen suhteen hallittuja päätöksiä, jotka johtuivat esimerkiksi työkiireistä ja perhe-elämään liittyvistä syistä, omasta terveydentilanteesta tai tahdosta ottaa asiat rennommin. Näissä tilanteissa opiskelijat sekä pyysivät että saivat joustoa niin työnantajilta kuin opettajiltakin. Yhtäläisesti he, jotka olivat halunneet nopeuttaa opintojaan, olivat saaneet apua ohjaavalta opettajalta. Niemisen ym. (2023) esittelemä Dia-kin opiskelijan palvelupolun vaiheet näkyvät tutkimustulosten valossa erityisesti siinä, että suuri osa opiskelijoista on vastaanottanut oppilaitokselta tukea, ohjausta ja opetusta opintojen eri vaiheissa. Kuten kirjoittajaryhmä toteaa, ylemmän AMK:n opinnot mahdollistavat myös opiskelijan työssä käymisen. Nämä tutkimustulokset osoittavat vahvasti asian olevan niin.

10 EETTISET NÄKÖKULMAT JA LUOTETTAVUUS

10.1 Eettiset näkökulmat

Tietoarkiston (i.a.-b) mukaan etiikka on filosofian osa-alue, joka tutkii käsityksiä hyvästä ja pahasta, moraalisesta toiminnasta sekä oikeasta ja väärästä. Suomalaisessa tiedeyhteisössä edellytetään sitoutumaan tutkimusetiikkaan. Tämä merkitsee sitä, että tutkijana kohtelin tutkimukseeni osallistuvien opiskelijoiden vastauksia asianmukaisesti ja tuotin kestävää tietoa. Eurooppalainen tutkimuseettinen ohjeistus linjaa hyvän tieteellisen käytännön, joka tarkoittaa sen perusperi-

aatteiden noudattamista. Näitä ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto. Hyvä tieteellinen käytäntö säilyy koko tieteellisen toiminnan elinkaaren ajan myös organisaatioissa, jotka ovat osana tutkimus- ja tiedeyhteisöä. Käytännön soveltamatta jättäminen voi johtaa hyvän tieteellisen käytännön (HTK) loukkausepäilyyn käsittelyprosessiin, jossa arvioidaan muun muassa toiminnan toistuvuus, laajuus, haitallisuus ja tieteellinen merkitys. (Tenk 2023, s. 11–15.) Hyvä tieteellinen käytäntö merkitsee huolellisuutta, rehellisyyttä ja tarkkuutta kaikissa tutkimuksen vaiheissa (Tietoarkisto, i.a.-b). Hyvä tieteellinen käytäntö -artikkeli (Vastuullinen tiede 2018) toteaa, että ohjeiden soveltaminen on tutkijayhteisön itsesääätelyä, jolle lainsäädäntö määrittelee rajat.

Tietoarkiston (i.a.-a) osoittamaa mallia noudattaen myös kyselytutkimuksen lomakesuunnittelu vaati tutkimuseettisten linjauksien huomioon ottamista. Laadun varmistaminen edellytti, että tutkimukseni oli objektiivista ja luotettavaa. Ennen tutkimuslomakkeen suunnittelua perehdyin aiheeseen ja tutkimusmenetelmään arvioni mukaan riittävällä tarkkuudella. Tämä poissulki mahdolliset aukot ja edisti osaamistani tarvittavien tiedonkeruulinstrumenttien hankinnassa.

Tietoarkisto (i.a.-b) arkistoi ja jakaa tutkimusaineistoja muun muassa opetus- ja tutkimustarkoituksiin, edistäen tieteen läpinäkyvyyttä ja avoimuutta. Palveluinfrastruktuurin linjaus on, että tieteellisen tutkimuksen tulee palvella tiedeyhteisön yhteisiä tavoitteita. Nämä linjaukset toteutuivat työssäni, kun omia tuloksiani käsiteltiin keväällä 2024 julkaistussa Diakin vuosikirja -artikkelissamme. Olen myös antanut luvan opinnäytetyöni julkaisuun Theseus-tietokannassa. Opinnäytetyön raportti on luovutettu Diakonia-ammattikorkeakoululle, ja kyselytutkimuksen tulokset ovat olleet oppilaitoksen edustajien saatavilla vaaditun ajan. Opinnäytetyön raportista on myös olemassa oppilaitoksen opettajan hyväksymä julkistamissuunnitelma, jossa huomioidaan eri kohderyhmät sekä viestinnän keinot ja kanavat tulosten julkistamiseksi. Näiden seikkojen myötä Tietoarkiston (i.a.-b) edellyttämä tutkimustulosten avoimuuden ja luotettavuuden vaade sekä tulosten hyödynnettävyys toteutuivat.

Tutkimuksen kohteena olevat henkilöt ovat tietosuojasäännöksen piirissä, vaikka tosin kaikkea tutkimusta ei luokitella tieteelliseksi. Kuitenkin esimerkiksi henkilö-
tietojen käsittelyä voi tapahtua muutenkin, kuin tieteellisen tutkimuksen piirissä. Anonymisoituja tietoja voidaan hyödyntää ilman käsittelyperustetta. (Tietosuojavaltuutetun toimisto i.a.) Tämä tarkoittaa henkilötunnisteiden poistamista tai niiden muuttamista siten, että sillä estetään yksittäisen henkilön tunnistaminen aineistosta (Vilkka 2007, s. 89–90). Ohjeistus tiedonhankinta-, arviointi- ja tutkimusmenetelmien eettisestä mallista on se, että tieto kerätään ja käsitellään luotamuksellisesti, ja tuloksia käsitellään kunnioittavasti, ja ne julkaistaan avoimesti. Tutkimuksen raportointivaihe tapahtuu asiallisella kielellä. Sidonnaisuudet, omistajuus ja tiedon säilyttäminen ovat julkista tietoa. (Vilkka 2007, s. 91.)

Opinnäytetyötä edelsi opinnäytetyön suunnitelma. Opinnäytetyöhön liittyvää tutkimusta varten hain tutkimuslupaa Diakonia-ammattikorkeakoululta Helsingistä. Hakemuksessa ilmeni kyselytutkimuksen laatiminen osana opinnäytetyötä, jossa tutkitaan Diakin opiskelijoiden moninaisuutta. Oppilaitoksen myönsi tutkimusluvan syksyllä 2023. Opinnäytetyössä oli nimettynä yksi ohjaaja Diakista. Kattava aineistohallintasuunnitelma on elävä ja ajan tasalla pidettävä dokumentti, jossa kuvataan tutkimusaineiston hankintatapa ja käyttötarkoitus. (Avoin tiede -verkkokirja i.a.) Tutkimuksen eettisyyden ja luotettavuuden varmistin noudattamalla ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettisiä periaatteita (Tenk 2019, s. 7–8), joissa muun muassa määritellään perustuslain mukaiset, tutkittavien henkilöiden oikeudet.

Vaikka en saanut vastausten perusteella selville vastaajien henkilöllisyyttä, olin heidän opiskelijakollegansa, ja siten saatoin tietää opiskelijoista enemmän kuin täysin ulkopuolinen tutkija. Tätä prosessia lupasin tarkastella omasta positioistani käsin huolellisesti läpi koko tutkimusprosessin, ja siten toimimalla varmistin mahdollisimman objektiivisen tutkimuksen toteuttamisen. Tunnistin itselleni muodostuvan henkilörekisterin, kun kysyin vastaajien taustatietoja. Siksi en tässä tutkimuksessa esimerkiksi kertonut yksityiskohtaisemmin vastaajien mahdollisesti aikaisempia ammatteja tai lukumäärää heistä, joilla oli muita koulutuksia kuin vastaajien enemmistöllä oli. Lisäksi avoimien tutkimuskysymysten vastauksia analy-

soidessani teemoittelin vastaukset ylä- ja alaluokkiin, enkä tuonut esille pitkiä lainauksia vastaajien teksteistä. Näillä tavoin pidin lupaukseni siitä, että kenenkään yksittäisiä vastauksia ei voitu tunnistaa valmiista raportista eikä artikkelista, jossa tutkimustuloksia esiteltiin. Säilytin tutkimusaineiston lukollisessa tilassa ja siten, että se oli pelkästään minulle itselleni saatavilla. Tallensin aineiston salasanalla suojattuna tiedostona tietokoneella, joka oli niin ikään jatkuvasti salasanalla suojattu. Kyseinen tietokone oli ainoastaan omassa käytössäni.

Jotta en olisi aiheuttanut opiskelijoille tai koululle yhteisönä riskejä ja vahinkoja, toteutin prosessissa salassapidon säädöksiä, ja noudatin hyvän tieteellisen käytännön ohjeita. Keskeisiä elementtejä olivat kunkin tutkimukseeni osallistujan ennalta antama tietoon perustuva suostumus osallistua kyselyyn, osallistumisen vapaaehtoisuuden painottaminen sekä osallistumisen keskeyttämisen ja peruuttamisen mahdollisuus ja helppous. Tenkin (2019, s. 8–9) periaatteiden mukaisesti jaoin sähköisen kyselyni saatesanoissa tietoa tutkimukseni sisällöstä, anonymiteetistä ja sen suojelemisesta, tutkimuksen toteutuksesta, osallistumisen harkinta-ajasta, tietojen käsittelystä, aineiston säilyttämisestä sekä sen tuhoamisesta, ja tutkimuksen vaikutuksista ja hyödyistä. Tenkin (2019, s. 14–15) määrittämää ennakkoarviointilausuntoa ei tässä työssä ollut tarpeen hakea.

10.2 Opinnäytetyön luotettavuus

Tutkimus on pätevä eli validi, kun asetettuihin tutkimuskysymyksiin on kyetty vastaamaan. Tutkijan määrittäessä tutkimuksen kohteen, käytössä olevien mittareiden luotettavuuden ja toteuttaessa tutkimuksen kohdejoukolla, joka on riittävän suuri, syntyy tutkimuksen validiteetti. (Vehkalahti 2019, s. 41.)

Saatekirjeellä voi olla merkitystä kyselyn vastaanottajan motivaatioon vastata kyselyyn. Lomakkeen on oltava kieleltään ja ulkoasultaan selkeä, ja sisällöltään tarpeeksi lyhyt, hyvin laadittu ja kiinnostusta herättävä. Ajatuksella laadittu lomake herättää vastaajassa kiinnostuksen, ja sillä saattaa olla vaikutusta vastausten luotettavuuteen. (Vehkalahti 2019, s. 47–48.)

Kyselylomaketta on tärkeää testata etukäteen. Todenmukaisen käsityksen saamiseksi siitä, että ohjeet ja kysymykset on ymmärretty oikealla tavalla, ja ovatko kysymykset olennaisia tai turhia, on hyvä käyttää kohderyhmään kuuluvia testajia. (Vehkalahti 2019, 2. 48.) Kyselylomakkeen suunnitteluvaihe oli suhteellisen lyhyt. Jotta sain kyselystä validin ja johdonmukaisen, oli kyselyrunko esillä opinäytetyön yhteisessä ohjausryhmässä. Kyselylomakkeeseen otti muutaman opiskelijakollegan lisäksi kantaa erityisesti ohjaavat opettajat. Kyselylomakkeen testauksessa kiinnitti testausryhmä huomiota kyselyn keston, joka alun perin oli arvioitu liian pitkäksi. Joitakin kysymyksiä muokattiin palautteen perusteella tarkemmiksi, ja kaksi kysymystä poistettiin niiden ollessa samankaltaisia kahden muun kysymyksen kanssa.

Moninaisuuskysely koostui pääosin asteikkokysymyksistä, mutta myös muutama valintaruutu- ja avoin kysymys oli sisällytetty kyselyyn. Avointen kysymysten tarkoituksena oli saada yksityiskohtaisempaa tietoa valikoiduista aiheista. Avoimista kysymyksistä tullutta dataa esitettiin raportin osana myös suorina lainauksina.

Sain vertaisryhmältä ja erityisesti ohjaavilta opettajilta neuvoja saatekirjeen laatimista varten. Vehkalahti (2019, s. 47) mukaan saatekirjeen tehtävä on motivoita kohderyhmää kyselyn vastaamiseen. Kerroin saatekirjeessä perusteet kyselytutkimukselle, tutkimuksen kohderyhmän ja syyn miksi kyselytutkimusta tehdään. Saatekirje motivoi kohderyhmää vastaamaan kyselyyn, ja sillä on osittain vaikutusta riittävän vastausprosentin saavuttamiseen. Koska vastaajalle on merkittävää tietää, mihin tarkoitukseen, kenelle ja miksi tutkimusta tehdään, on nämä aiheet syytä tuoda saatekirjeessä esiin. On yleistä, että kyselytutkimusten vastausprosentti jää alle 50 %:n. (Vehkalahti 2019, s. 44).

Moninaisuuskysely oli auki ajalla 13.11.-31.12.2023. Vastausaikaa päätettiin pidentää, koska kyselyn alkuperäisen aukioloajan sisällä vastauksia tuli vain niukasti. Kyselytutkimuksen vastausprosentti oli 42 %, ja siten tulosten voidaan ajatella olevan suuntaa antavia, eikä niitä voida yleistää koskemaan kaikkia niitä Diak Helsingin suomenkielisiä ylemmän AMK:n opiskelijoita, joille kysely oli osoitettu.

Mittaaminen on ainutkertainen tapahtuma. Jotta laadusta varmistuttaisiin jo etukäteen, tulisi kyselytutkimukseen paneutua jo sen suunnitteluvaiheessa. Tutkimuksen luotettavuus mahdollistuu, kun mittauksesta ja tiedonkeruusta huolehditaan niin hyvin kuin mahdollista. (Vehkalahti 2019, s. 42.) Mittauksen luotettavuus pitää sisällään kaksi perustetta, joita ovat mittauksen validiteetti (pätevyys, mitaanko sitä, mitä piti) ja reliabiliteetti (tarkkuus, toistettavuus, miten tarkasti mitataan). (Vehkalahti 2019, s. 40–41.)

Olin koko tutkimuksen alkuajan osana opinnäytetyön ohjausryhmää. Kahden ohjaavan opettajan lisäksi mukana oli muutama opiskelijakollega. Opinnäytetyöprosessin aikana minulla oli vain vähäinen henkilökohtainen kontakti Diakin opiskelijoihin, koska olin jo suorittanut useita opintokokonaisuuksia ennen vuotta 2022. Täten en opintojen alkuvaiheessa ollut mukana yhteisillä kurssialustoilla kuin vähäisissä määrin niiden opiskelijoiden kanssa, joille kysely lähetettiin.

Tarkastelin työtäni eettisestä näkökulmasta koko prosessin ajan. Vaikka kyselytutkimuksen pohjana hyödynnettiin tutkittua tietoa ja tieteellistä aineistoa, on todetta, että tutkijan roolilla on vaikutusta. Tällöin tutkijan subjektiivinen ote näkyy tutkimustuloksissa jollakin tasolla väistämättä. Tutkimuksen luotettavuus merkitsee sen pätevyyttä ja vakuuttavuutta (Kvali-MOTV i.a.). Kyseistä verkkokäsikirjaa mukaillen työstin tutkimustani omaa toimintaani kriittisesti ja jatkuvasti avoimesti analysoiden sekä kysyen, miksi valitsin kyseisen aiheen, miksi tutkin sitä, ja miksi jätin joitakin asioita tekemättä. Luotettavan tutkimuksen merkkejä ovat kriittinen ja tarkasteleva asenne kaikissa työvaiheissa, mukaan lukien sen lopputuloksessa.

11 POHDINTA

Lukuvuoden 2023 tutorohjattavien ryhmässämme sain parvioppimisen keinoin seurata opiskelijakollegoideni opinnäytetöiden prosessia. Toimimme myös op-

ponentteina toisillemme, ja siksi oli välttämätöntä perehtyä oman opiskelijakollegan työhön sekä kriteereihin, jotka olivat edellytyksenä työn onnistumiselle ja valmiiksi saattamiselle. Oman opinnäytetyöni aiheen kohdentuminen moninaisuusteeman ympärille tapahtui opiskelijakollegoihini verrattuna myöhäisessä vaiheessa. Prosessi oli kohdallani intensiivinen. Yhdessä ohjaavan opettajani Riihimäen kanssa saimme syksyllä 2023 tilaisuuden kirjoittaa opiskelijoiden moninaisuutta koskevan artikkelin osana Diakin vuosikirjaa 2023. Aiheemme käsitteli ylemmien AMK-koulutusten opiskelijoiden moninaisia lähtökohtia. Samalla mielessäni kypsyi ajatus opiskelijoiden moninaisuuden kartoittamisesta Diakissa opinnäytetyöhön liittyvänä kyselytutkimuksena. Tähän aiheeseen sain kannustusta opinnäytetyöryhmältäni. Aineiston tuloksia on nähtävillä myös keväällä 2024 julkaistussa Diakin vuosikirjassa 2023.

Kyselytutkimukseni perusjoukoksi valikoitui lukuvuonna 2022 aloittaneet, suomenkieliset ylemmän AMK:n opiskelijat. Tämä helpotti aiheen rajaamista sekä kyselytutkimuksen laatimista, joka siten toteutettiin pelkästään suomen kielellä. Olin kylläkin tietoinen siitä, että monet opiskelijan moninaisuuteen liittyvät kysymykset jäivät omassa työssäni tutkimatta. Esimerkiksi opiskelijan ikää tai sukupuolta en tiedustellut ollenkaan, vaan koin merkityksellisemmäksi kysyä viimeisimmistä opinnoista kulunutta aikaa ja kotona asuvien lapsien määrää. Toisaalta esimerkiksi tietoa opiskelijan nykyisestä ammatista (sosionomeja 72 %) en varsinaisesti hyödyntänyt tutkimustulosten käsittelemisessä. Laadin joitakin ristiintaulukointeja näiden taustamuuttujien osalta, mutta en havainnut merkittäviä eroja tai poikkeavuuksia niiden tuloksissa. COVID-19-pandemian rauhoituttua ja digitalisaation implementoiduttua osaksi työ-, opiskelu- ja arkielämää huomasin tutkimustuloksia tarkastellessani, miten kiinnostavaa ylipäätään oli tarkastella etäopintoja suorittavien opiskelijoiden kokemuksia. Pandemiaan liittyviä kysymyksiä minulla ei tosin tutkimuksessa ollut, ja jäin pohtimaan, olisiko tutkimusta hyödyttänyt kysyä esimerkiksi, miten pandemian siivittäjä digitalisaatio ylipäätään oli vaikuttanut etäopintoihin hakeutumiseen ja motivaation kokemukseen, joka opiskelijoilla opintojen alkaessa oli täydet 100 %.

Perehdyin opiskelijoiden moninaisuudesta aiemmin tehtyihin tutkimuksiin, joita löytyi niin kansainvälisessä, että kotimaisessakin aineistossa runsaasti. Ohjausryhmässä sain sekä opiskelijakollegoiden että opettajien kanssa reflektoida moninaisuuden laajaa teemaa, jota oli välttämätöntä rajata tutkimukseeni sopivaksi. Opiskelijakollegat ja opettajat haastoivat minut hankkimaan aiheesta täsmällistä teoreettista tietoa ja ymmärrystä laatia kysely ja sen eri sarjat mahdollisimman selkeiksi, luotettaviksi ja sopivan lyhyiksi. Tässä kohdin koin kyselyn esitestauksen arvokkaaksi ja hyödylliseksi.

Tenk (2019) ilmentää tarkasti hyvän tieteellisen käytännön ohjeet ja periaatteet, jotka ohjaavat tutkijan toimintaa tutkimuksen kaikissa vaiheissa. Laatiessani kahta saatekirjettä opiskelijoille olin kirjoittanut kirjeisiin liian varhaisen päivämäärän aineiston tuhoamisesta, ja joutunut rikkomaan lupauksen, jonka annoin opiskelijoille. Minun olisi tullut kirjoittaa saatekirjeisiin seuraavasti: "opinnäytetyön aineisto tuhotaan kokonaisuudessaan ja lopullisesti, kun opinnäytetyön raportti julkaistaan". Nähdäkseni tekemäni virhe osoitti minulta huolimattomuutta ja liian suppeaa perehtymistä liittyen tutkimusprosessiin ja siihen liittyviin sääntöihin. Huomatessani virheeni otin yhteyttä ohjaavaan opettajaani, ja keskustelimme aiheesta. Opettajan ohjeilla jatkoin tutkimustyötäni ja päätin säilyttää aineiston koko tutkimusprosessin ajan ja aina raportin julkaisemiseen saakka, kuten oppilaitos edellyttää. Helpottavana asiana todettakoon, että kyselyn missään vaiheessa ei kysytty opiskelijoiden henkilötietoja, eikä vastaajan anonymiteetti tai turvallisuus ollut missään vaiheessa vaarannettuna. Säilytin aineistoa asianmukaisesti lukitussa tilassa, ja aineistoon käyttämäni tietokone oli ja on pelkästään omassa käytössäni, ja sekä tietokoneeseen pääsy että itse aineisto oli suojatusti salasanojen takana. Nähdäkseni tekemäni virhe aiheutti kuitenkin tutkimusprosessiin liittyvän huolimattomuuden sävyn. Jäin myös pohtimaan, miten opiskelijat olisivat suhtautuneet kyselyn vastaamiseen, jos olisivat tiedneet, että säilytän tutkimusaineistoa kauemmin kuin lupasin. Osoitan täten vilpittömän anteeksipyyntöni opiskelijoille. Opinnäytetyöprosessini loppuvaiheessa ajattelen, että tapahtuneella on oman oppimiseni kannalta tärkeä merkitys, ja uskon, että vastaavaa virhettä ei todennäköisesti enää tule kohdallani tapahtumaan.

Kyseisiä tutkimustuloksia analysoidessani havaitsin muodostavani oletaman, että opiskelijat olivat saaneet kattavaa tietoa siitä, millaisiin opintoihin he olivat ryhtymässä, ja siitä syystä opinnoissa pysyttiin pääosin aikataulullisesti, ja joka osaltaan vaikutti hyvään motivaatiotasoon. Tähän liittyvää kysymystä ei kuitenkaan tutkimuksessani ollut. Toisaalta opiskelijan palvelupolun kuvauksessa (Nieminen ym. 2023) opintoihin liittyvistä asioista kerrotaan yksityiskohtaisesti, jolloin voidaan olettaa, että ennen opintojen alkua saatu tieto on mahdollisesti aiheuttanut joihinkin tutkimukseeni osallistuviin opiskelijoihin realistisen suhtautumisen opintoihin jo niiden alkuvaiheessa.

Minun oli myös välttämätöntä pitää kirkkaana mielessä, että perusjoukko koostui opiskelijakollegoistani, joista osan kanssa olin suorittanut yhteisiä opintoihin liittyviä kursseja. Koinkin erityisen tärkeäksi alusta saakka säännöllisesti terävöittää tutkijan positiotani ja tulkita aineistoa tutkimuseettisesti ja ilman, että omat tiedostamattomat motiivit olisivat vaikuttaneet tutkijan position rakentumiseen. Vastaus-ten tarkastelu asettamani tutkimuskysymykset mielessäni pitäen tarjosi minulle mahdollisuuden hahmottaa ja työstää tutkimusaineistoa ja kerätä siihen liittyvää teorialtietoa johdonmukaisesti. Tutkimuksen luotettavuus merkitsee Tietoarkiston (i.a.) mukaan sen pätevyyttä ja vakuuttavuutta. Työstin tutkimustani omaa toimintaani kriittisesti ja jatkuvasti avoimesti analysoiden sekä kysyen, miksi valitsin kyseisen aiheen, miksi tutkin sitä, ja miksi jätin joitakin asioita tekemättä. Luotettavan tutkimuksen merkkejä ovat kriittinen ja tarkasteleva asenne kaikissa työvaiheissa, mukaan lukien sen lopputuloksessa. (Tietoarkisto i.a.)

Kiinnitin huomioni lukuisiin vastauksiin, joissa osa opiskelijoista ei ollut samaa eikä eri mieltä, valiten Likertin asteikolla vastauksen ”3”. Olisikin mielenkiintoista laajentaa tutkimusta, ja pureutua näiden opiskelijoiden vastauksiin. Löytyisikö esimerkiksi ristiintaulukoinnilla teemoja, jotka selittäisivät näin suuren luvun sille, mistä syystä osa vastasi kyseisellä tavalla? Kysymykseen ”Koen, että yksilölliset ominaisuuteni on otettu Diakissa ja opiskelijayhteisössä huomioon” vastasi ”ei samaa eikä eri mieltä” miltei puolet opiskelijoista; 44 %. Tutkijan roolissa arvuutelen, että kenties aihe oli liian laaja esitettäväksi yksittäisenä kysymyksenä noin yleisellä tasolla. Myös kysymyksiin pakollinen vastaaminen saattoi johdattaa opiskelijaa nopeasti etenemään kohti seuraavaa kysymystä, jolloin hän kenties

nopeasti vastasi ”3”, mikäli kysymys tutkittavan mielestä oli epäselvä tai epäolennainen. Nähdäkseni nämä vastaukset heikentävät tutkimustulosta, ja olisin tutkijana toivonut, että olisin kyennyt laatimaan selkeämpiä kysymyksiä, ja siten saanut useampaan kysymykseen selkeämmin arvioitavissa olevia vastauksia.

Vaikka suorittamani ylemmän AMK:n aiemmat kurssit niin yksilö- kuin ryhmätöiden muodossa ovat tukeneet opinnäytetyöni valmistumista ja harjaannuttaneet minut tutkitun tiedon äärelle, on opinnäytetyöprosessi kaikessa laajuudessaan ollut minulle pääosin uutta. Kyselytutkimuksen laatiminen tässä laajuudessa oli omalla opintourallani ensimmäinen. Excel-taulukkolaskentaohjelmaan paneutuminen vaati kärsivällisyyttä ja panostusta. Verrattuna vertaismentorointiryhmämme muihin jäseniin olin myöhässä opinnäytetyön aiheen valinnan kanssa. Jälkeenpäin voin todeta, että olisin varmasti saanut yhteisestä ryhmästämmme paljon enemmän hyötyä ja iloa, jos olisin työstänyt omaa työtäni samatahtisesti heidän kanssaan.

Kyselytutkimuksen vastausprosentti oli 42 %, ja siten ajattelen vastausten olevan suuntaa antava. Tuloksissa näkyy vain yhdenlainen, oma versionni tutkittavasta aiheesta, eikä se tarjoa absoluuttista tietoa, mutta näen, että joitakin johtopäätöksiä on sen perusteella voi tehdä. Työ ja sen tulokset luovutettiin Diakonia-ammattikorkeakoululle. Opinnäytetyö antaa tietoa opiskelijoiden kokemuksista liittyen heidän moninaisuutensa hyödyntämiseen Diakin oppimisympäristössä. Lisäksi tutkimustuloksissa nousee esiin opiskelijoiden kokemat moninaisuuden haasteet sekä opiskelijoiden paikoin liian vähäiseksi koettu tuki. Opinnäytetyöllä voidaan vaikuttaa opiskelijoiden moninaisuuden entistä parempaan huomioimiseen Diakissa.

Valmistuvana ylemmän AMK:n opiskelijana arvostan sitä, että sain Diakista tutkimusluvan aiheelle, joka muodostui itsellenikin tärkeäksi. Tutkimuslupa luo mielestäni arvostuksen tunnetta oppilaitoksen puolelta opiskelijoiden suuntaan. Opinnäytetyöni aihe sai minut vakuuttuneeksi siitä, että opiskelijoiden moninaisuudesta halutaan Diakissa pitää jatkossakin huolta. Moninaisuuden taitoja tarvitaan kaiken aikaa ehdottomasti myös työelämässä. Tämä opinnäytetyöprosessi

sai minut huomioimaan moninaisuutta ja sen ilmenemismuotoja niin työyhteisössäni kuin yhteiskunnallisellakin tasolla. Seuraavaksi olisikin mielenkiintoista toteuttaa vastaavanlainen kysely moninaisuuden huomioimisesta omassa työyhteisössäni.

LÄHTEET

- A 1129/2014. Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141129>
- Asikainen, A. & Pasanen, M.-L. (2016). *Moninaisuus opettajankoulutuksessa. ”Moninaisuus on silleen ehkä laajempi, et tavallaan siinä on paljon muutakin, kun se kulttuuri.”* Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osasto. Itä-Suomen yliopisto. UEF Electronic Publications. http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn:fi:uef-20160234/urn_nbn:fi:uef-20160234.pdf
- Avoin tiede -verkkokirja (i.a.). *Aineistohallinnan suunnittelu*. Saatavilla 15.5.2024 <https://diakle.diak.fi/mod/book/view.php?id=229100&chapterid=14538>
- Beasley, C. & Benito, C. (2014). *Thinking critically about critical thinking in the First-Year Experience*. Teoksessa Fergie, D., Maeorg, M. & Brook, H. (toim.), *Universities in Transition: Foregrounding Social Contexts of Knowledge in the First Year Experience* (s. 205–228). South Australia: University of Adelaide Press.
- Boncea, A-G. (2023). *Social inclusion policies*. https://www.utgjiu.ro/revista/ec/pdf/2023-06%20Volumul%20II/28_boncea2.pdf
- Breuer C., Coates D., & Wicker P. (2015). Physical activity and subjective well-being: The role of time. *European Journal of Public Health*. 25 (5), 864–868. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckv053>
- Diakonia-ammattikorkeakoulu (2022). *Diak kehittää opetustaan ja palveluitaan opiskelijapalautteen perusteella*. <https://www.diak.fi/2022/12/13/diak-kehittaa-opetustaan-ja-palveluitaan-opiskelijapalautteen-perusteella/>
- Diakonia-ammattikorkeakoulu (2020). *Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Diakonia-ammattikorkeakoulun välinen sopimus kaudelle 2021–2024*. <https://okm.fi/documents/1410845/3992275/DIAK+ammattikorkeakoulu+sopimus+2021-2024.pdf/42630e80-14a3-f4f5-c499->

[5cfe32b633c4/DIAK+ammattikorkeakoulu+sopimus+2021-2024.pdf?version=1.1&t=1611922883290](https://www.diak.fi/hakeminen/koulutukset/yamk/5cfe32b633c4/DIAK+ammattikorkeakoulu+sopimus+2021-2024.pdf?version=1.1&t=1611922883290)

Diakonia-ammattikorkeakoulu (2023). *YAMK-tutkinnot*. <https://www.diak.fi/hakeminen/koulutukset/yamk/>

Diak Master School (2023). *Diakonia-ammattikorkeakoulun vuosikirja 2023* <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-436-7>

Diakonia-ammattikorkeakoulu (i.a.-a). *Opiskelijan henkinen hyvinvointi ja tuki-palvelut*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.diak.fi/tukipalvelut/>

Diakonia-ammattikorkeakoulu (i.a.-b). *Tukipalvelut Helsingissä*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.diak.fi/tukipalvelut/tukipalvelut-helsingissa/>

Diakonia-ammattikorkeakoulu (i.a.-c). *Opintojen ohjaus*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.diak.fi/opinto-ohjaus/>

Diakonia-ammattikorkeakoulu (i.a.-d). *Opiskelijakunta O'Diako kuuluu kaikille*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.diak.fi/opiskelu/tuki-ja-palvelut/odiako/>

Diakonia-ammattikorkeakoulu (i.a.-e). *Opiskelijan terveys*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.diak.fi/terveyspalvelut/>

Eduskunta (i.a.) *Valmiuslain käyttöönottoaminen korona-aikana*. Saatavilla 15.5.2024 https://www.eduskunta.fi/FI/naineduskuntatoimii/kirjasto/aineistot/kotimainen_oikeus/LATI/Sivut/valmiuslain-kayttoonottaminen-koronavirustilanteessa.aspx

FIBS (2024). *Tietoa monimuotoisuudesta*. <https://monimuotoisuusarviointi.fi/tietoa/>

Hellas, E. (5.5.2023). *Määrällisen tutkimuksen työpaja*. [PowerPoint-diat]. Diakle. <https://diakle.diak.fi/mod/book/view.php?id=229100&chapterid=14538>

Helminen, J. (2021). *Strategia siivittämässä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-toimintaa – Diakonia-ammattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja 6*. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/487686/DIAK_Ty-oelama21_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Helminen, J. (2023). *Loppusanat. Diak Master Schoolista osaamista huomisen tarpeisiin*. Diak Master School - Diakonia-ammattikorkeakoulun vuosikirja 2023. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-436-7>

- Helminen, J., & Vesterinen, O. (2021). *Dialoginen muutospedagogiikka – diakonia-ammattikorkeakoulun pedagogiset valinnat*. Strategia siivittä-mässä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa – Diakonia-am-mattikorkeakoulun TKI-toiminnan vuosikirja 6
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/487686/DIAK_Ty-oelama21_web.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Honkanen, P. (2022). *Korkeakouluopiskelijoiden stressi*. Kuvaileva kirjallisuus-katsaus [AMKopinnäytetyö, LAB ammattikorkeakoulu]. LAB Univer-sity of Applied Sciences. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2022080819402>
- Honkanen, P., & Kempe-Hakkarainen, T. (19.8.2022). *Stressi korkeakouluopis-kelijoiden elämää hallitsevana ilmiönä*. (LAB Focus blog). LAB Uni-versity of Applied Sciences. <https://blogit.lab.fi/labfocus/stressi-kor-keakouluopiskelijoiden-elamaa-hallitsevana-ilmiona/>
- Huuhka, E. (2019). *Miten huomioida opiskelijoiden moninaisuus?* OHO-opas opiskelukykyä, hyvinvointia ja osallisuutta korkeakouluihin.
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/68304/OHO-opas-1.pdf?se-#page=23>
- Ikonen, R., & Reponen, J. (2021). *Pakotettu digiloikka*. Lääketieteellinen aika-kauskirja Duodecim. Saatavilla 7.4.2024. <https://www.duodecim-lehti.fi/duo16275>
- Isola, A-M., Kaartinen, H., Leemann, L., Lääperi, R., Schneider, T., Valtari, S., & Keto-Tokoi, A. (2017). *Mitä osallisuus on? Osallisuuden viiteke-hystä rakentamassa*. THL. Työpaperi 33/2017.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-917-0>
- Juuti, P., & Vuorela, A. (2015). *Johtaminen ja työyhteisön hyvinvointi* (5. uudis-tettu painos). PS-Kustannus.
- Kapanen, H., Koski, A., Hyrkkö, S., & Fredriksson, M. (2023). *Ylemmän amk-tutkinnon opiskelijan asiantuntijana kehittyminen – pedagogisia rat-kaisuja ja vuorovaikutuksellista ohjausta*. Diak Master School - Dia-konia-ammattikorkeakoulun vuosikirja 2023.
<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-436-7>
- Karjula, L. (2023). *Ymmärrä uupunutta, johda uuvuttamatta*. Lari Karjula & Ba-sam Books.

- Kasurinen, H. (toim.) (2019). *Opiskelijoiden hyvinvointi ja tulevaisuususkko ammattikorkeakoulussa*. Laurea-julkaisut 124/2019. Laurea-ammattikorkeakoulu. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-799-535-1>
- Keiski, R., Hämäläinen, K., Karhunen, M., Löfström, E., Näreaho, S.; Varantola, K., Spoof, S-K., Tarkiainen, T., Kaila, E., & Aittasalo, M. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023*
- Klemola, U., Ikäheimo, H. & Hämäläinen, T. (2019). *OHO-opas opiskelukykyä, hyvinvointia ja osallisuutta korkeakouluihin*. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-8110-5>
- Koivisto, H., Komulainen, K., & Rätty, H. (2020). *Kouluun vai palvelujen äärelle? – Kuinka fuksit positioivat itsensä yliopistoon*. Kasvatus ja aika 14(3) 2020, 20–42. <https://doi.org/10.33350/ka.89073>
- Korhonen, V., Pesonen, H., Ketonen, E., Hangelin, S., Inkinen, M., & Toom, A. (2023). *Korkeakouluopiskelijoiden opintoihin kiinnittymisen ja hyvinvoinnin haasteet pandemia-ajan etäopiskelussa*. Yliopistopedagogiikka, 30(1). <https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2023/07/31/korkeakouluopiskelijoiden-opintoihin-kiinnittymisen-ja-hyvinvoinnin-haasteet-pandemia-ajan-etaopiskelussa/>
- Korkeamäki J., Parkkila M., & Poutiainen E. (2023). *Toisen ja korkea-asteen opiskelijoiden mielenterveysongelmien yhteys koettuun opintosuoriutumiseen, sosiaaliseen hyvinvointiin sekä tuen hakemiseen ja saamiseen*. (Sosiaali- ja terveysturvan raportteja 26, 2023). Kansaneläkelaitos. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023021026811>
- Korpela, H., & Riihimäki, T. (2023). *Ylempien AMK-koulutusten opiskelijoiden moninaiset lähtökohdat*. Diakonia-ammattikorkeakoulun vuosikirja 2023. Diak vuosikirja 3. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-436-7>
- Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy (2024). *Monimuotoisuus*. Kielitoimiston sanakirja. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/monimuotoisuus?searchMode=all>
- Kotimaisten kielten keskus ja Kielikone Oy (2024). *Moninaisuus*. Kielitoimiston sanakirja. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/moninaisuus?searchMode=all>

- Kotisivukone (2017). O'Diakon poliittinen ohjelma. https://asiakas.kotisivukone.com/files/brandnewodiako.kotisivukone.com/ODiakon_poliittinen_ohjelma_16.11.2017.pdf
- Krause; K-L., & Coates; H. (2008). *Students' engagement in first-year university*. Assessment & Evaluation in Higher Education. a Griffith University, Brisbane, Australia; b Australian Council for Educational Research, Australia. Routledge, Taylor & Francis Group. <https://web.p.ebsco-host.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=3&sid=d7ce0aec-6d3b-4aea-82f8-3f7c6f408469%40redis>
- Kulttuuria kaikille (2024). *Moninaisuus*. https://www.kulttuuriakaikille.fi/viittomakielella_moninaisuus
- Laukka, P. (2022). *Terveysliikunta – kuntoa, terveyttä ja elämänlaatua*. Lääketieteellinen aikakauskirja Duodecim. <https://www.terveyskirjasto.fi/dlk00934>
- Leemann, L., Kuusio, J., & Hämäläinen, R.-M. (2015). *Sosiaalinen osallisuus*. Sosiaalisen osallisuuden edistämisen koordinaatiohanke (Sokra). Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. www.thl.fi/sokra
- Lund, A. (2020). *Minäpystyvyyden vahvuus – mitä apua Helsingin seudun erilaiset oppijat ry tarjoaa oppimisvaikeuksiin?* <https://www.nyyti.fi/wp-content/uploads/2020/04/MinapystyvyyysNYYTlajjalund.pdf>
- Moilanen, S., Lindroos, E., Tolvanen, A., Sevón, E., Autio, L., & Rönkä, A. (2020). *Mobiilipäiväkirjatutkimus korkeakouluopiskelijoiden päivittäisestä opiskeluun liittyvästä stressistä ja stressinhallintakeinoista*. *Psykologia* 55 (6), 444–462.
- Murto, V. (2018). *Opiskelijoiden monet muotokuvat tutkimustiedon valossa*. Seminaariesitys 28.11.2018. OTUS, Opiskelun ja koulutuksen tutkimussäätiö. <https://www.nyyti.fi/wp-content/uploads/2018/11/OTUS-28.11.2018.pdf>
- Muuronen, A., & Eskola, S. (2019). *Saavutettavuuskriteeristö korkeakoulujen saavutettavuuden kehittämisessä ja arvioinnissa*. OHO-opas opiskelukykyä, hyvinvointia ja osallisuutta korkeakouluihin. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/68304/OHO-opas-1.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

- Määttä, S., Asikainen, H. & Katajavuori, N. (2021). *Yliopisto-opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelutaitoja tukemassa*. Yliopistopedagogiikka. <https://lehti.yliopistopedagogiikka.fi/2021/05/05/yliopisto-opiskelijoiden-hyvinvointia-ja-opiskelutaitoja-tukemassa/>
- Määttä, A., Paananen, R., & Koski, A. (2023). *Työelämälähtöisyys monialaisen ja yhteensovittavan johtamisen YAMK-opinnoissa – yhteiskehittäminen lähtökohtana YAMK-tutkinnolle*. Teoksessa J. Helminen (toim.), *DiakHub tutkii, kehittää ja vaikuttaa. Diakonia-ammattikorkeakoulun vuosikirja 2022* (s. 54–71). (Diak vuosikirja 2). Diakonia-ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-414-5>
- Niemelä, J. (2014). *Opiskelua työn ja perheen siivittämänä vai ristipaineessa?* Työelämän tutkimus, 12(2), 137–156. <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/87157>
- Nieminen, E., Grundström, H., Virtapuro, A. & Koski, A. (2023.) *Ylempää AMK-tutkintoa opiskelevan palvelupolku Diakissa*. Diak Master School - Diakonia-ammattikorkeakoulun vuosikirja 2023. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-493-436-7>
- Nyyti. (2018). *Ryhmätyöskentelyn yhteenvetoa. OPHY-verkostopäivä 28.11.2018: Moninaisuus opiskeluyhteisöissä*. <https://www.nyyti.fi/wp-content/uploads/2018/12/Ryhma%CC%88tyo%CC%88skentely.pdf>
- Opetushallitus (2014-a). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/428619>
- Opetushallitus (2014-b). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/428617>
- Opetushallitus (2014-c). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014*. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/perusopetus/419550/tekstikappale/426523>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö (i.a.). *Korkeakoulutusta ja tutkimusta koskeva lainsäädäntö*. <https://okm.fi/korkeakoulut-ja-tiede-lainsaadanto>

- Peltola, M., Suorsa, T., & Silvonen, J. (2022). *"Opinnot ikään kuin leijuvat olohuoneessamme": Etäopiskelijan arki oppimisen ja kehityksen ympäristönä ja neuvottelun paikkana*. *Aikuiskasvatus*, 42(3), 184–197. <https://doi.org/10.33336/aik.12202>
- Poots, A., & Cassidy, T. (2020). *Academic expectation, self-compassion, psychological capital, social support and student wellbeing*. *International journal of educational research*, 99, 101506. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2019.101506>
- Porevirta, L., & Pätynen, I. (2021). *Yksilölliset ja yhteisölliset tekijät opintojen alkuvaiheen kiinnittymisessä*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/74827/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aju-202103242167.pdf>
- Ranta, M. (2023). *Yliopisto-opintoihin kiinnittyminen pandemia-aikana*. Itä-Suomen yliopisto. https://dspace.uef.fi/bitstream/handle/123456789/29631/urn_nbn_fi_uef-20230354.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Rinne, H., Korkeamäki, J., & Villa, T. (2021). *Korkeakouluopiskelijoiden koetut oppimisvaikeudet ja niiden yhteys elämän eri osa-alueisiin*. *Kuntoutus*, 44(1), 24–36. <https://doi.org/10.37451/kuntoutus.103339>
- R. Roosevelt Thomas Jr. (2010). *World Class Diversity Management. A Strategic Approach*. Berrett-Koehler Publishers, 2, 14–15. <https://web.p.ebsco-host.com/ehost/ebookviewer/ebook/ZTAwMHh3d19fMzMwODg0X19BTg2?sid=53f4749b-5aa9-4d47-8fa0-374c3e611d30@redis&vid=6&format=EB&rid=1>
- Saari, J., Koivuranta, S., & Nevalainen, E. (2023). *Eurostudent VIII – Opiskelijatutkimus 2022*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2023:34. <https://okm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-988-2>
- Saarivaara, M. (2016). *Opiskelujen mielekkyys Tampereen teknillisellä yliopistolla*. <https://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-16275>
- Salmela-Aro, K., Upadaya, K., Ronkainen, I. & Hietajärvi, L. (2022). *Study burnout and engagement during COVID-19 among university students: The role of demands, resources, and psychological needs*.

- Journal of Happiness Studies. <https://doi.org/10.1007/s10902-022-00518-1>
- Seppälä-Pänkäläinen, T. (2009). *Oppijoiden moninaisuuden kohtaaminen suomalaisessa lähikoulussa. Etnografia kouluyhteisön aikuisten yhdessä oppimisen haasteista ja mahdollisuuksista*. Jyväskylän yliopisto. Jyväskylä studies in education, psychology and social research 364. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-3660-0>
- Sinikallio, E. & Pajarre, E. (2019). *MSLQ-itsearviointikysely opiskelijan itsearvioinnin ja opetuksen suunnittelun tukena*. OHO-opas opiskelukykyä, hyvinvointia ja osallisuutta korkeakouluihin. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/68304/OHO-opas-1.pdf?se-#page=23>
- Sosiaali- ja terveysministeriö (i.a.). *COVID-19-epidemian hillinnän hybridistrategian linjaukset vuonna 2022*. Saatavilla 15.5.2024 <https://stm.fi/documents/1271139/63723956/COVID-19-epidemian+hillinn%C3%A4n+hybridistrategian+linjaukset+vuonna+2022.pdf/2010f322-1c9c-bc86-d1e2-d57831d2bb02/COVID-19-epidemian+hillinn%C3%A4n+hybridistrategian+linjaukset+vuonna+2022.pdf?t=1645433215367>
- STT Viestintäpalvelut Oy (2024). *Läheisten tuki ja opintojen aikataulutus auttavat yliopisto-opiskelijoita hallitsemaan stressiä*. Jyväskylän yliopisto 2020. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/69893798/laheisten-tuki-ja-opintojen-aikataulutus-auttavat-yliopisto-opiskelijoita-hallitsemaan-stressia?publisherId=69817172>
- Studentum (i.a.). *Diakonia-ammattikorkeakoulu*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.studentum.fi/koulutukset/diakonia-ammattikorkeakoulu/>
- Tampereen yliopisto, Tampereen ammattikorkeakoulu (2022). *Moninaisuus opetuksessa*. <https://www.tuni.fi/tlc/arki/moninaisuus/>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL (2021-a). *Etäopinnot ja yksinäisyys ovat koetelleet korkeakouluopiskelijoita*. <https://thl.fi/-/etaopinnot-ja-yksinaisyys-ovat-koetelleet-korkeakouluopiskelijoita>
- Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL (2021-b). *Korkeakouluopiskelijoiden terveys- ja hyvinvointitutkimus KOTT*. <https://www.terveytemme.fi/kott/tulokset/index.html>

- Työterveyslaitos TTL (2021). *Monimuotoisuutta ja yhdenvertaisuutta tulee edistää organisaation kaikilla tasoilla*. <https://tyoelamatieto.fi/fi/analyysit/monimuotoisuutta-ja-yhdenvertaisuutta-tulee-edistaa-organisaation-kaikilla-tasoilla>
- Tietoarkisto (i.a.-a.). *Kyselylomakkeen laatiminen*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/kyselylomake/laatiminen/>
- Tietoarkisto (i.a.-b.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Saatavilla 15.5.2024 https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_3.html
- Tietoarkisto (i.a.-c.). *Mittaaminen. Mittarin luotettavuus*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/mittaaminen/luotettavuus/>
- Tietoarkisto (i.a.-d.). *Otos ja otantamenetelmät*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/otos/otantamenetelmat/>
- Tietoarkisto (i.a.-e.). *Sanallinen mittaaminen*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvanti/mittaaminen/ominaisuudet/>
- Timonen, L., Kantelinen, R. (2017). *Moninaiset oppijat, moninaiset opettajat – opettajan uudet osaamisvaateet*. Kieliverkosto. <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-syyskuu-2017-1/moninaiset-oppijat-moninaiset-opettajat-opettajan-uudet-osaamisvaateet>
- Timonen, L., Mäkelä, J., & Raivio, A-M. (2015). *Moninaisuus on hyvän työyhteisön ominaisuus*. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-410-7>
- Toivonen, T., & Mäkikangas, A. (2022). *Korkeakouluopiskelijoiden opiskeluhyvinnoinnin kehitys koronapandemian ensimmäisestä aallosta toisen aallon alkuun*. Psykologia, 57(4), 288–312. <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-2023121210740>
- Toppinen-Tanner, S., Bergbom, B., Friman, R., Ropponen, A., Toivanen, M., Uusitalo, H., Wallin, M. & Vanhala, A. (2016), *Työ @ elämä. Opas*

työpaikoille työn ja muun elämän yhteensovittamiseksi. Työterveyslaitos. <http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131549/Ty%C3%B6ja%20el%C3%A4m%C3%A4.pdf?sequence=1>

- Tutkimuseettinen neuvottelukunta (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakkoarviointi Suomessa*. https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/Ihmistieteiden_eettisen_ennakkoarvioinnin_ohje_2019.pdf
- Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M. (2020). *Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita*. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisusarja C, oppimateriaalit 22. https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/149687/Tilastollisen_aineiston_k%C3%A4sittelyn_ja_tulkinnan_perusteita_2020.pdf?sequence=5&isAllowed=y
- Unesco (2023). *International trends of lifelong learning in higher education: research report*. UNESCO and Shanghai Open University. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000385339>
- Vanhanen-Nuutinen, L., Saari, J., Kotila, H. & Mäki, K. (2016). *Opintojen aikainen työssäkäynti – ongelma vai mahdollisuus ammattikorkeakouluopinnoissa?* Eurostudent VI-tutkimuksen artikkelisarja. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2018:10. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-556-3>
- Vanhanen-Nuutinen, L., Mäki, K., & Kotila, H. (2016), Työn ja opintojen yhdistäminen-opintojen aikainen työssäkäynti ammattikorkeakouluopiskelijoiden kokemana. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja*, 18(2), 9–26. <https://journal.fi/akakk/article/download/88233/47382>
- Vara, M., & Vesterinen, O. (2022), *Digipedagogiikan kehittäminen luo opiskeluhyvinvointia*. <https://dialogi.diak.fi/2022/04/13/digipedagogiikan-kehittaminen-luo-opiskeluhyvinvointia/>
- Vastuullinen tiede (2018). *Hyvä tieteellinen käytäntö*. <https://vastuullinentiede.fi/fi/tutkimustyo/hyva-tieteellinen-kaytanto>
- Vehkalahti, K. (2019). *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät*. Helsingin Yliopisto. <https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/bc1c2c8a-0eb8-4881-ba8f-510ce386b810/content>

- Vilka, H. (2007). *Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet*.
https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98723/Tutki-ja-mittaa_2007.pdf
- Virtanen, A. (2021). *Psykologinen palautuminen*. Tuuma. Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö. (16.11.2022a). Opiskelukyky.
<https://www.yths.fi/palvelut/opiskeluyhteisotyo/opiskelukyky/>
- Webropol (i.a.). *Kehitä ja johda ajantasaisella tiedolla*. Saatavilla 15.5.2024
<https://webropol.fi/>
- Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö (2022). <https://www.yths.fi/palvelut/opiskeluyhteisotyo/>
- Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS (i.a.-a.). *Strategia ja arvot*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.yths.fi/yths/ylioppilaiden-terveydenhoitosaatio/strategia-ja-arvot/>
- Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS (i.a.-b.). *Opiskelukyky*. Saatavilla 15.5.2024 <https://www.yths.fi/palvelut/opiskeluyhteisotyo/opiskelukyky/>
- Äikäs, A., Mönkkönen, K., Issakainen, M., Kekoni, T., Karkkola, P. & Kasanen, K. (2020). *Moniammatillinen opiskelu verkossa yliopisto-opiskelijoiden kokemana*. Aikuiskasvatus – rajoja rikkova tiedelehti 2/2020.
https://journal.fi/aikuiskasvatus/issue/view/2_2020/830

Liite 1. Saatekirje 1

Hyvä opiskelijakollega!

13.11.2023

Tässä kyselytutkimuksessa kerään tietoa siitä, miten YAMK-opiskelijan moninaisuus on otettu huomioon opintojen aikana Diakissa.

Kysely on auki kahden viikon ajan, ja siihen vastaaminen on täysin vapaaehtoista. Kysely toteutetaan anonymisti, jolloin yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa kyselyn aikana, tulosten käsittelyssä eikä itse tuloksissa. Myös koko tutkimusprosessi on täysin anonymi ja luottamuksellinen. Kyselyyn liittyvä materiaali säilytetään tietosuojattuna, ja tuhoetaan asianmukaisella ja lakisääteisellä tavalla viimeistään 31.1.2024.

Olisin todella iloinen, mikäli käytät aikaasi tähän kyselyyn, jonka vastaamiseen kuluu noin 10 minuuttia. Se sisältää sekä avoimia että vakioituja kysymyksiä. Vakioidut kysymykset: 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä.

Otathan minuun yhteyttä, jos jokin asia mietityttää! Osoitteeni on heli.korpela@xxxxx.

Vastaathan kyselyyn viimeistään 19.11.2023.

Kiitos paljon jo etukäteen ajastasi, ja opiskelun iloa sinulle!

Ystävällisin terveisin

Heli Korpela

Liite 2. Saatekirje 2

Hyvä opiskelijakollegani!

21.11.2023

Vielä ehdit halutessasi auttaa minua opinnäytetyöni kanssa, ja vastata kyselyyn, jonka aiheena on opiskelijan moninaisuuden huomioiminen Diakissa!

Ilokseni olen saanut muutamia vastauksia kyselyyni. Lämmin kiitos vastanneille, olen riemuinnut niistä jokaisesta! Kaipaisin niitä kuitenkin vielä lisää! Kyselyyn vastaaminen on nopeaa 😊, ja kuten aiemmin todettu, koko prosessi on täysin anonymi ja tietosuojattu. Vastaukset tuhotaan asianmukaisella ja lakisääteisellä tavalla viimeistään 31.1.2024.

Kysely sisältää sekä avoimia että vakioituja kysymyksiä. Vakioidut kysymykset: 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä.

Otathan minuun yhteyttä, jos jokin asia mietityttää! Osoitteeni on: heli.korpela@xxxx.

Kiitos paljon jo etukäteen ajastasi, ja opiskelun iloa sinulle!

Toiveikkain terveisin,
opiskelijakollegasi Heli Korpela

Liite 3. Kyselytutkimus

Hyvä opiskelijakollega!—Tässä kyselytutkimuksessa kerään tietoa siitä, miten opiskelijan moninaisuus on otettu huomioon opintojen aikana Diakissa.

Kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja siihen sisältyy harkinta-aika. Kysely toteutetaan anonymisti, jolloin yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa kyselyn aikana, tulosten käsittelyssä eikä itse tuloksissa. Koko tutkimusprosessi on täysin anonymi ja luottamuksellinen. Kyselyyn liittyvä materiaali säilytetään tietosuojattuna ja vain välttämättömäksi katsotun ajan, ja sen jälkeen tuhotaan asianmukaisella ja lakisääteisellä tavalla.

Olen todella iloinen, mikäli käytät aikaasi kyselyn vastaamiseen, jonka kesto on arviolta 15–20 minuuttia. Se sisältää sekä avoimia että vakioituja kysymyksiä. Vakioidut kysymykset: 1= täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä.

Otathan minuun yhteyttä, jos jokin asia mietityttää! Osoitteeni on heli.korpela@xxxx.

Kiitos paljon jo etukäteen ajastasi, ja opiskelun iloa sinulle!

KYSELYTUTKIMUS: Moninaisuuden huomioiminen**1 LÄHTÖKOHTANI****1. Koulutustaustani on:**

sairaanhoitaja

sosionomi

yhteisöpedagogi

muu, mikä? _____

Edellä mainitun koulutuksen lisäksi minulla on seuraava(t) tutkinto/tutkinnot:

2. Viimeisimmistä opinnoistani on kulunut (valitse vaihtoehto)

0–1 vuotta

2–3 vuotta

4–5 vuotta

6 vuotta tai enemmän

3. Minulla on kotona asuvia, alle 18-vuotiaita lapsia

Ei lapsia

1

2

3

4 tai enemmän

4. Aloittaessani nykyiset opintoni koin olevani motivoitunut.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

5. Tunsin oppimistyylini, kun aloitin nykyiset opintoni.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

2 SOSIAALISET SUHTEET

6. Olen päässyt tutustumaan opiskelijakollegoihini toivomallani tavalla.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

7. Minulle on tärkeää saada vertaistukea opiskelijakollegoiltani.

1: täysin eri 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

8. Kaipaen opiskelussa lähipäiviä ja konkreettisia tapaamisia.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

9. Olen mukana jollakin opiskelijoiden yhteisellä pikaviestintä- tai some-alustalla (esim. WhatsApp-ryhmä, FB, Snapchat, Instagram).

Kyllä

Ei

10. Minulle riittää hyvin, että olemme opiskelijayhteisöni kanssa yhteyksissä lähinnä digitaalisesti.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

11. Saan näistä yhteisistä ryhmistämme hyötyä ja iloa.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

12. Olen tutustunut opiskelijakollegoihin, jotka ymmärtävät minua.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

13. Pääsen nopeasti dialogiin opettajieni kanssa, kun pyydän heiltä apua.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

3 OMA JAKSAMINEN

14. Luentoje ja ohjattujen opintojen lisäksi minulla kuluu itselliseen opiskeluun aikaa keskimäärin

korkeintaan 10 h/viikko

korkeintaan 15 h/viikko

yli 15 h/viikko

15. Teen töitä opintojen ohella keskimäärin

0–10 h/viikko

11–20 h/viikko

21–30 h/ viikko

31 h tai enemmän/viikko

16. Opintojen ja/tai työpäivän päätteeksi minulla jää omaa aikaa riittävästi.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

17. Opintojen kuormitus yllätti minut.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

18. Mietin usein, miten selviän opinnoistani.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

19. Koen, että pääsen palautumaan iltaisin.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

20. Koen, että pääsen palautumaan viikonloppuisin.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

21. Palaudun opinnoista ja töistä parhaiten seuraavilla tavoilla (kirjoita alle):

22. Nukun yöni hyvin.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

4 OPISKELU**23. Suunnittelin aluksi, että nykyiset opintoni kestävät yhteensä:**

1–2 vuotta

3 vuotta tai enemmän

24. Toisin kuin suunnittelin, olen muuttanut opiskelutahtiani:

Olen joutunut hidastamaan opintojani

Olen päässyt nopeuttamaan opintojani

Opiskelutahtini on kuten suunnittelinkin

25. Olen joutunut hidastamaan opintojani, koska (kirjoita alle):

26. Olen päässyt nopeuttamaan opintojani, koska (kirjoita alle):

27. Nämä seikat ovat tukeneet opintosuunnitelmassani pysymistä (kirjoita alle):

28. Opettajani ymmärtävät ja joustavat, kun kerron henkilökohtaisesta elämäntilanteestani, joka hankaloittaa opintojani.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

29. Olen menestynyt opinnoissani paremmin kuin odotin.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

30. Digitaalisen oppimisalustan tehtävänannot ovat selkeitä.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

31. Oppimistehtävien tyyli sopii minulle enimmäkseen.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

32. Hahmotan nopeasti, mitä oppimistehtäviltä haetaan.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

33. Hahmotan helposti, miten minun kannattaa aloittaa tehtävän teko.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

34. Olen ollut mukana mieluisissa pari- tai ryhmätyötiimeissä.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

35. Omat vahvuuteni ovat tulleet hyödyllisesti esille pari- tai ryhmätöissä.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

36. Pyydän ja saan tukea ja vertaistukea opiskelijakollegoiltani.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

37. Koen usein, että pystyn tukemaan opiskelijakollegoitani.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

38. Olen jo nyt kyennyt hyödyntämään oppimaani omassa elämässäni, kuten töissä tai vapaa-aikanani.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

39. Koen, että yksilölliset ominaisuuteni on otettu Diakissa ja opiskelijayhteisössä huomioon.

1: täysin eri mieltä 2 3 4 5: täysin samaa mieltä

40. Olen hakenut apua opintoihini liittyvissä asioissa seuraavilta tahoilta (valitse yksi tai useampi):

O'Diako

YTHS

opettajat

opiskelijakollegat

läheiset

muu, mikä:

en ole hakenut apua

41. Olen vastaanottanut apua opintoihini liittyvissä asioissa tätä kautta (kirjoita alle):

42. Tulen opintojen päätyttyä pitämään yhteyttä vähintään yhden opiskelijakollegani kanssa:

Kyllä

Todennäköisesti en

43. Lopuksi haluaisin vielä Diakin opiskelijana sanoa (kirjoita alle):

Kysely on päättynyt. Lämmin kiitos vastauksistasi!